

Q2 2017

Osavuositiedot

Tammikuu–kesäkuu

Liiketoiminnan kehitys jatkui hyvänä

- Tilauskanta kehittyi suotuisasti – uusia sopimuksia kaikissa liiketoiminnoissa, erityisesti Ruotsissa
- Hyvä kannattavuus pohjautuen Teknologiapalvelut ja uudistaminen -alueen hyvään kehitykseen
- Automaatio-ohjelma ja kohdistetut investoinnit ohjelmistoliiketoimintaan tukevat tulosparannusta jatkossa

tieto

Toisen neljänneksen avainluvut

IT-palvelut

- Liikevaihdon kasvu oli 1,0 %, kasvu paikallisissa valuutoissa oli 2,5 %
- Oikaistu liikevoitto oli 33,0 (32,4) milj. euroa eli 9,3 % (9,3) liikevaihdosta

Konserni

- Liikevaihdon kasvu oli 1,2 %, kasvu paikallisissa valuutoissa oli 2,8 %
- Oikaistu liikevoitto oli 35,6 (35,8) milj. euroa eli 9,2 % (9,4) liikevaihdosta
- Uusien tilausten määrä oli 371 (326) milj. euroa. Book-to-bill -suhdeluku oli 1,0 (0,9)

Yrityskauppojen vaikutus on kuvattu taulukoissa sivulla 8.

	4–6/2017	4–6/2016	1–6/2017	1–6/2016
Liikevaihto, milj. euroa	385,5	381,0	778,7	748,5
Muutos, %	1,2	4,7	4,0	2,6
Muutos paikallisissa valuutoissa, %	2,8	5,9	4,8	3,6
Liikevoitto (EBITA), milj. euroa	32,0	35,7	57,6	67,3
Liikevoitto (EBITA), % liikevaihdosta	8,3	9,4	7,4	9,0
Liikevoitto (EBIT), milj. euroa ¹⁾	28,2	32,3	50,1	60,6
Liikevoitto (EBIT), % liikevaihdosta ¹⁾	7,3	8,5	6,4	8,1
Oikaistu ^{1) 2)} liikevoitto (EBIT), milj. euroa	35,6	35,8	71,0	67,3
Oikaistu ^{1) 2)} liikevoitto (EBIT), % liikevaihdosta	9,2	9,4	9,1	9,0
Voitto verojen jälkeen, milj. euroa	21,0	24,2	36,7	45,7
Osakekohtainen tulos, euroa	0,28	0,33	0,50	0,62
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	-6,1	-13,7	73,6	33,2
Oman pääoman tuotto, liukuva 12 kk, %	23,6	26,2	23,6	26,2
Sijoitetun pääoman tuotto, liukuva 12 kk, %	21,0	25,9	21,0	25,9
Käyttöomaisuusinvestoinnit, milj. euroa	21,0	11,8	30,3	21,2
Korollinen nettovelka, milj. euroa	164,6	103,3	164,6	103,3
Nettovelka/EBITDA	0,9	0,5	0,9	0,5
Book-to-bill -suhdeluku	1,0	0,9	1,0	0,9
Tilaukset	1 817	1 757	1 817	1 757
Henkilöstö 30.6.	13 754	13 381	13 754	13 381

¹⁾ toinen neljännes sisältää 1,0 (0,7) milj. euroa ja ensimmäinen vuosipuolisko 2,1 (1,4) milj. euroa yritysostoihin liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistoja

²⁾ oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon alentumiset ja muut erät (lisätietoja sivulla 15)

Koko vuoden 2017 näkymät ennallaan

Tieto arvioi, että sen koko vuoden oikaistu ¹⁾ liikevoitto (EBIT) paranee edellisvuoden tasosta (152,2 milj. euroa vuonna 2016).

¹⁾ oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon alentumiset ja muut erät

Toimitusjohtajan kommentti

Toimitusjohtaja Kimmo Alkio kommentoi osavuositarkastusta:

“Taloudellinen kehitys kuluneella vuosineljänneksellä oli jälleen hyvä. Myynti kasvoi kaikilla palvelualueilla ja oikaistu liikevoittomarginaalimme oli 9 prosentin tasolla, vaikka valuuttakurssit ja lyhempi neljännes vaikuttivat jonkin verran kasvuun ja kannattavuuteen. Toisella neljänneksellä voitimme useita uusia asiakkuuksia päämarkkinoillamme, etenkin Ruotsissa. Olen iloinen, että olemme voineet aktiivisesti edistää digitalisaatiota kaikilla markkinoillamme, erityisesti Pohjoismaissa.

Uskon, että yhdessä asiakkaidemme kanssa innovoimalla luomme mielenkiintoisia uusia liiketoimintamahdollisuuksia myös tulevaisuudessa. Tavoitteenamme on pitää kokonaisinvestointimme nykytasolla, vaikka samalla keskitymme vahvemmin ohjelmistopohjaisiin toimialaratkaisuihin. Suurimmat mahdollisuudet näemme finanssisektorilla, terveydenhuollon ja hyvinvoinnin alueella sekä energiatoimialalla. Investoinnit näillä alueilla tukevat kilpailukyky- ja tulostavoitteitamme myös toisella vuosipuoliskolla.

Osallistumme terveydenhuolto- ja hyvinvointisektorilla useisiin mielenkiintoihin kehityshankkeisiin, joissa dataa käytetään älykkäällä tavalla kansalaisten elämänlaadun ja hyvinvoinnin parantamiseksi. Esimerkkinä tästä ovat personoidut, ennakoivat terveydenhuollon palvelut sekä syrjäytymisen ennaltaehkäisy. Tieto hakee jatkossakin mahdollisuuksia osallistua uusien datakeskeisten ekosysteemien luomiseen.”

IT-markkinoiden kehitys

- Toukokuussa 2018 voimaan astuva EU:n yleinen tietosuojasetus vaikuttaa tietotekniikkamarkkinoihin lyhyellä aikavälillä avaamalla uusia mahdollisuuksia esimerkiksi Tiedon tietoturva- ja sovelluspalveluille.
- Asiakkaiden kilpailutilanne muuttuu, kun markkinoille tulee uusia, toisinaan asiakkaan omaan toimialan ulkopuolella toimivia teknologiapohjaisia yrityksiä.

Pohjoismaisten markkinoiden arvioidaan kasvavan 2–3 % vuonna 2017. Kasvun ajurina toimii edelleen asiakkaiden liiketoiminnan digitalisointi, joka tähtää toisaalta liikevaihdon kasvattamiseen innovoinnin kautta ja toisaalta kustannussäästöihin toimintaa tehostamalla. Kasvuliiketoimintojen (pääasiassa uusia palveluja, kuten pilvi- ja tietoturvapalvelut, analytiikka ja toimialapohjaiset ohjelmistot) odotetaan kasvavan kaksinumeroisin luvuin, ja perinteisten palveluiden (perinteiset sovellus- ja infrastruktuuripalvelut) kysyntä laskee edelleen. Ruotsin markkinoiden odotetaan kasvavan nopeimmin Tiedon ydinmarkkinoista. Kasvun ajureita ovat käyttäjäkokemuksen jatkuva parantaminen sekä ulkoistaminen ja pilvipalvelut. Suomessa talouden näkymät ovat parantuneet, mikä vaikuttaa vähitellen myönteisesti myös IT-palvelumarkkinoihin.

Asiakkaiden kilpailutilanne muuttuu nopeasti, kun markkinoille tulee uusia, toisinaan asiakkaan omaan toimialan ulkopuolella toimivia teknologiapohjaisia yrityksiä. Tämä suuntaus näkyy kaikilla toimialoilla ja vaatii nykyisiltä toimijoilta aktiivista innovointia. Suuntaus vaikuttaa tällä hetkellä eniten finanssipalveluihin ja kauppaan.

Johtuen asiakkaiden jatkuvasti lisääntyvästä tarpeesta ottaa uusia palveluita käyttöön nopeasti, sovellusten elinkaaren hallintaa siirretään sovelluksiin, jotka tukevat automatisoitua kokonaisvaltaista kehittämistä ja ylläpitoa. Nämä ratkaisut mahdollistavat nopeamman innovoinnin, alentavat kustannuksia ja mahdollistavat uusien tuotteiden ja palveluiden nopeamman tuomisen markkinoille.

Infrastruktuuri pilvipalveluna on digitalisaation edellytys, sillä se mahdollistaa kasvun ja globaalien resurssien dynaamisen saatavuuden. Arvioiden mukaan tällä hetkellä noin 20–25 % globaaleista infrastruktuuripalveluista on pilvipalveluita, ensisijaisesti yksityisessä pilvessä. Vaikka useimmat organisaatiot käyttävät pilvipalveluita jossain määrin, selvästi alle 20 % hyödyntää niitä täysmääräisesti. Infrastruktuuripalvelujen pilvipalvelumarkkinan vuotuisen kasvun arvioidaan olevan 15–20 %. Kasvu koostuu seuraavista

- julkisen pilven käyttöönotto – markkinoiden kasvun odotetaan olevan 25–30%
- yksityinen/yrityspilvi – markkinoiden kasvun odotetaan olevan 10–15%.

Tulevaisuudessa pilvipalvelumarkkinoiden kasvun merkittävänä ajurina toimivat monipilviratkaisut, jotka integroivat yksityisiä ja julkisia pilviä sekä perinteistä teknologiaa mahdollistaen innovoinnin ja ketteryyden kustannustehokkaasti. Vuodesta 2014 lähtien Tiedon painopiste ja kasvu pilvipalveluissa on perustunut pääasiassa yksityiseen pilveen. Tieto on laajentanut pilvipalvelutarjontaansa julkiseen pilveen OneCloud-ratkaisulla, jonka yhtiö toi markkinoille aiemmin tänä vuonna. OneCloud-ratkaisun ansiosta kapasiteettia voidaan saumattomasti siirtää yksityisen ja julkisen pilven välillä.

Uudet teknologiat kuten pilvipalvelut, ohjelmistorobotiikka, tekoäly ja lohkoketju mahdollistavat uuden datakeskeisen ekosysteemin, jossa voidaan tarjota personoituja ja ennakoivia kokemuksia. Tekoäly ja koneoppiminen pohjautuvat tarpeeseen hallita eksponentiaalisesti kasvavaa tietomäärää.

Palvelujen kehittäminen yhdessä kumppanien ja asiakkaiden kanssa on yleistymässä, jotta asiakkaille voidaan tarjota parhaita mahdollisia teknologioita. Lisääntynyt avoimuus nopeuttaa tätä kehitystä, kun avoimet sovellusrajapinnat (API) ja avoin data mahdollistavat yhteistoiminnallisen innovoinnin.

IT-investoinneissa uusien palveluiden osuus kasvaa, kun taas perinteisiä palveluja, kuten infrastruktuuripalvelut, pidetään kustannussäästöjen lähteenä. Jatkossa IT-palvelutarjoajat jatkavat investointejaan palvelutoimitusten standardointiin, automaatioon ja tuottavuuden parantamiseen.

Toimialakohtainen kehitys

- **Finanssitoimialalla** markkinat ovat edelleen suhteellisen aktiiviset, ja lukuisia suuria kehitysohjelmia on käynnissä ja suunnitteilla. Kehitysprojekteja kuitenkin usein jaetaan pienemmiksi hankkeiksi tulosten ja kustannusten hallinnan parantamiseksi. Hankinnat tällä hetkellä painottuvat eri osa-alueiden osaamisen ostamiseen, sillä asiakkaat usein johtavat itse suurempia ohjelmia, jotka edellyttävät laaja-alaista osaamista. Markkinoille tulee edelleen runsaasti uusia pieniä yrityksiä (Fintech), jotka haastavat perinteisiä IT-palvelutarjoajia. Sääntelyn muutokset kuten maksupalveludirektiivi ja yleinen tietosuoja-asetus luovat Tiedolle uusia mahdollisuuksia finanssitoimialalla, mutta samalla ne myös lisäävät epävarmuutta asiakkaiden muutosohjelmiin. Kiinnostus liiketoimintaprosessien ulkoistamiseen ja turvallista pilvialustoista palveluna tarjottaviin ohjelmistoihin kasvaa digitaalisen muutoksen, ydinjärjestelmien uudistamisen ja sääntelyn toimiessa markkinoiden ajureina.
- **Julkisella sektorilla** palveluiden ja prosessien digitalisointi jatkuu painottuen kustannussäästöihin ja kansalaiskeskeisten palvelujen kehittämiseen. Sähköiseen oppimiseen ja koulutuksen suunnitteluun liittyvien ratkaisujen kysyntä on myös hyvällä tasolla. Pilvipalveluiden kysyntä on säilynyt hyvällä tasolla Ruotsissa. Suomessa Tieto osallistuu aktiivisesti julkisen sektorin kehitysohjelmaan, jonka tavoitteena on edistää julkisen sektorin digitalisointia.
- **Terveydenhuolto- ja hyvinvointisektorilla** digitalisointi tukee edelleen terveydenhuollon helpompaa ja nopeampaa saatavuutta kansalaisille sekä helpottaa hoitoalan tulevaa henkilöstöpulaa. Kaikilla pohjoismaisilla markkinoilla on suunnitteilla suuria kehityshankkeita. Vallitsevan suuntauksen mukaisesti asiakkaat ovat siirtymässä integroituihin terveydenhuolto- ja hyvinvointijärjestelmiin, jotka tukevat saumatonta hoitoa. Suomessa käynnissä olevan sote-uudistuksen odotetaan tarjoavan kasvumahdollisuuksia tulevana vuosina ja ensimmäinen tarjousvaihe käynnistyy kesällä. Kuluvana vuonna asiakkaat keskittyvät pienempiin kehityshankkeisiin.
- **Valmistavassa teollisuudessa ja metsä- ja paperiteollisuudessa** digitalisointisuuntaus on edelleen vahva, ja asiakkaat ovat kiinnostuneita uusista liiketoiminta- ja palvelumalleista, jotka varmistavat vakaan liikevaihdon ja parantavat palvelukokemusta. Samanaikaisesti ydinprosessien uudistaminen pilvessä oleviin toiminnanohjausjärjestelmiin jatkuu. Ennakoiva ylläpito toimii edelleen teollisuuden digitalisoinnin ajurina, ja asiakaskokemus on merkittävä tekijä. Tuotannossa kiinnostus laitteiden digitaalisten kaksosten hyödyntämistä kohtaan kasvaa. Niissä hyödynnetään laitteisiin asennetuista sensoreista saatavaa ajantasaista dataa. Konsultoinnin ja liiketoiminnan kehittämisen markkinat ovat aktiiviset, ja hackathon-tyyppisen innovoinnin kysyntä on hyvällä tasolla.
- **Kaupassa ja logistiikassa** yritykset investoivat yhä kehittyneempiin ratkaisuihin voidakseen tarjota asiakkailleen yhtenäisen asiakaskokemuksen näiden asioidessa eri kanavien kautta mukaan lukien kivijalkakaupat. Sähköisen kaupankäynnin eri kanavien uudistamiseen liittyvän konsultoinnin ja toteutuksen lisäksi palveluhenkilöstön mobiilien työkalujen kehittämiseen liittyvä kysyntä on pysynyt hyvänä. Monikanavamuutoksen myötä yritysten täytyy integroida asiakasrajapintaratkaisunsa tiiviisti perustoimitusketjuratkaisuihinsa ja saumattomiin mobiilimaksuihin. Lisäksi B2B-yritykset laajentavat toimintaansa liiketoiminnallisista digitaalisista palveluista parempaan asiakaskokemukseen.
- **Energiasektorilla** erottautuminen perustuu yhä enemmän yritysten tarjoamaan palvelukokemukseen. Pohjoismaissa yhteiset datahubit tarjoavat uusia mahdollisuuksia vuoden loppupuolella, kun esimerkiksi Norjassa ryhdytään luomaan kansallista keskitettyä ratkaisua vuoden 2017 aikana. Tästä johtuen alan investoinnit keskittyvät digitaaliseen asiakaskokemukseen ja moderneihin ohjelmistopohjaisiin ratkaisuihin sekä uusien ekosysteemien rakentamiseen. Öljy- ja kaasuteollisuudessa investointitasot ovat pysyneet alhaisina ja toimialalla keskitytään edelleen kustannusten alentamiseen.
- **Mediasektorilla** on edelleen käynnissä suuria muutoksia ja digitaalisia palveluja käytetään yhä yleisemmin. Mainostaminen on yksi tärkeimmistä tulolähteistä, ja siihen liittyviä ratkaisuja uudistetaan. Vaikka myyntiprosessien uudistukset ja automatisointi tarjoavat mahdollisuuksia, hintapaine on kovaa ja useiden yritysten täytyy alentaa kustannuksia.
- **Tietoliikennesektorilla** tietotekniikkapalveluiden kysyntä perustuu nykyisten omien järjestelmien uudistamiseen sekä siirtymiseen uusille lisäarvoa tarjoaville alustoille. Asiakkaat käyttävät yhä enemmän ketteriä kehittämismenetelmiä voidakseen ottaa nopeasti käyttöön ja hallita uusia palveluita. EU:n sääntelyvaatimukset luovat myönteisen liiketoimintaympäristön palvelutarjoajille.

Strategian toteutus

Vuonna 2016 julkistetun strategiansa mukaisesti Tieto pyrkii auttamaan asiakkaitaan näiden tavoitteessa parantaa nykyisen liiketoiminnan tehokkuutta ja samalla kehittää uusia, innovatiivisia palveluita. Tieto parantaa kilpailukykyään ja nopeuttaa kasvuaan seuraavien strategisten valintojen avulla:

- Palvelut, jotka kasvattavat asiakkaalle tuotettua lisäarvoa
- Johtava asema Pohjoismaissa ja kansainvälinen kasvu
- Yhdessä innovointi ja ekosysteemien tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen.

Tiedon kasvu pohjautuu markkinaosuuden kasvattamiseen Pohjoismaissa, ja yhtiö keskittyy pohjoismaisiin yritys- ja julkiseen sektoriin. Kasvua tuetaan myös laajentamalla nykyisillä markkinoilla vahvoiksi osoittautuneiden, valittujen toimialaratkaisujen myyntiä kansainvälisesti.

Tieto haluaa tarjota osakkeenomistajille parempaa tuottoa kuin alalla keskimäärin. Myönteisen taloudellisen kehityksen ja houkuttelevan osinkopolitiikan odotetaan jatkuvan samalla kun yhtiö on lisännyt investointeja innovaation ja kasvun tukemiseen.

Kasvuliiketoiminnot

Tiedon tavoitteena on kasvaa markkinoita nopeammin pitkällä aikavälillä. Yhtiö pyrkii kasvattamaan asiakkaille tuotettua lisäarvoa kokonaisvaltaisilla toimialaratkaisulla ja asiakkaiden teknologia-alustojen aktiivisella uudistamisella. Lisäksi uudet datakeskeiset liiketoiminnot auttavat Tietoa ja sen asiakkaita hyödyntämään datakeskeisen talouden tarjoamia mahdollisuuksia.

Tieto panostaa skaalautuvuuteen ja toistettavuuteen investoimalla ohjelmistoliiketoimintaan, mukaan lukien startup-toiminnot, jotka tarjoavat vahvaa kasvupotentiaalia. Tieto erottautuu kilpailijoistaan johtaviin ohjelmistotuotteisiin perustuvien toimialaratkaisuiden, järjestelmäintegraation ja kumppanuuksien avulla.

Kasvu pohjautuu valittuihin omiin ratkaisuihin ja korkean kasvun palveluihin. Tieto on viimeisen kahden vuoden aikana pääasiassa lisännyt investointejaan seuraaviin kasvuliiketoimintoihin:

- Valitut korkean kasvun toimialaratkaisut, joiden liikevaihto oli noin 320 milj. euroa vuonna 2016
  - Lifecare (terveydenhuolto- ja hyvinvointisektori)
  - Asianhallintaratkaisut (Julkinen sektori)
  - Pankkiratkaisut (Finanssipalvelut)
  - Maksamiseen liittyvät ratkaisut (Finanssipalvelut)
- Datakeskeiset liiketoiminnot – käynnistettiin heinäkuussa 2016 ja raportoidaan osana valittuja toimialaratkaisuja
- Valitut korkean kasvun palvelut, joiden liikevaihto oli noin 160 milj. euroa vuonna 2016
  - Pilvipalvelut
  - Digitaalinen asiakaskokemus
  - Tietoturvapalvelut.

Kasvuliiketoimintojen yhteenlaskettu liikevaihto vuoden 2017 ensimmäisellä puoliskolla oli noin 260 milj. euroa kasvun ollessa 10 %. Valittujen toimialaratkaisujen kasvu oli 8 % ja muiden korkean kasvun palvelujen kasvu 13 %.

Tiedon startup-toiminnot, tietoturvapalvelut ja digitaalinen asiakaskokemus, kasvoivat voimakkaimmin. Tietoturvapalvelut-alue on vahvistanut skaalautuvuutta ja myynnin kasvu oli 30 % vuoden 2017 ensimmäisellä puoliskolla. Tietoisuus kyberuhista kasvaa ja lisää tietoturvapalveluiden kysyntää. Lisäksi EU:n yleinen tietosuoja-asetus tarjoaa jatkossa uusia mahdollisuuksia. Digitaalisen asiakaskokemuksen kasvu oli 27 % vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Monikanavaratkaisujen sekä ketterien asiakaslähtöisten ratkaisujen, joka tukevat personoitua, dataa ja älykkäisiin ratkaisuihin perustuvaa käyttäjäkokemusta, kehittämistä on jatkettu. Toisella neljänneksellä painopiste on ollut seuraavan sukupolven digitaalisen asiakaskokemuksen ratkaisun kehittämisessä. Se pohjautuu microservices-arkkitehtuuriin, joka yhdistää liiketoiminnan tuntemuksen, muotoilun, ohjelmistokehityksen ja ketterän käyttöönoton. Ratkaisu on kehitetty monikanavamarkkinoitiin, -myyntiin ja -palveluihin. Pilvipalveluiden kasvu oli 10 %. Kiinnostus siirtymiseen nykyisistä palveluympäristöistä Tiedon OneCloud-ratkaisuun on vahvaa. Vuoden 2016 loppupuolella markkinoille tuotu OneCloud on dynaaminen ratkaisu, jonka avulla asiakkaat voivat hallita tehokkaasti sekä yksityiseen että julkiseen pilveen pohjautuvia palveluita.

Tiedon datakeskeisissä liiketoiminnoissa monia innovaatioita on edennyt kaupallistamisvaiheeseen. Tieto on allekirjoittanut useita sopimuksia uusista ratkaisuksista kuten Intelligent Building, Industrial Equipment, Intelligent Wellbeing ja Data Lake, ja hyvän kehityksen odotetaan jatkuvan. Lisäksi innovointi- ja hautomoasteella on tällä hetkellä yli kymmenen hanketta, ja hankkeiden määrä on kasvussa. Seuraavassa vaiheessa keskitytään toiminnan kiihdyttämiseen ja vahvistamiseen.

Tulosajurit vuonna 2017

Tieto jatkaa toimenpiteitä, joilla se parantaa kilpailukykyään ja mahdollistaa investoinnit innovaatioihin ja kasvuun jatkossakin. Tieto tavoittelee markkinoita nopeampaa kasvua IT-palveluissa kuluvan vuoden aikana. Vuonna 2016 Tieto osti Emricin, joka on Pohjoismaiden johtava ohjelmisto- ja palveluyritys luotonkäsittelyn alueella. Kauppa vaikuttaa myös

vuoden 2017 liikevaihtoon. Emricin vuotuinen liikevaihto on noin 20 milj. euroa, josta noin 7 milj. euroa vaikutti Tietoon vuonna 2016.

Liikevaihdon kasvun lisäksi IT-palvelujen tuloksen kehitykseen vaikuttavat

- palveluiden kehittäminen
- rekrytoinnit uusille palvelualueille ja tähän liittyvä osaamisen kehittäminen
- palvelutoimitusten automatisointi ja teollistaminen
- palkkainflaatio.

Tieto kasvatti investointejaan kasvuliiketoimintoihin vuonna 2016, mikä rasittaa tulosta jonkin verran myös vuoden 2017 ensimmäisellä puoliskolla, mutta automaation odotetaan tukevan tulosparannusta vuoden toisella puoliskolla.

Vuoden aikana Tieto jatkaa palveluidensa ja ratkaisujensa uudistamista ja vahvistamista lupaavilla kasvualueilla, etenkin korkean kasvun toimialaratkaisuihin. Vuonna 2017 palveluiden kehittämiskustannusten odotetaan olevan vuoden 2016 tasolla (75 milj. euroa vuonna 2016) eli lähes 5 % konsernin liikevaihdosta. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla kehittämiskustannukset kasvoivat noin 2 milj. euroa.

Tieto on jatkanut uuden osaamisen rekrytointia ensimmäisellä vuosipuoliskolla, ja IT-palveluihin rekrytoitiin yli 100 henkilöä (netto). Osana pitkän aikavälin uudistumistaan ja tarvetta parantaa yhtiön tuottavuutta ja hintakilpailukykyä Tieto käynnisti tammikuussa 2017 toimenpiteitä tuottavuutensa ja kustannusrakenteensa optimoimiseksi globaalisti. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla toteutettiin noin 450 irtisanomista. Tieto arvioi, että näiden toimenpiteiden johdosta yhtiö saavuttaa yhteensä lähes 40 milj. euron vuotuiset bruttosäästöt, joista noin 20 milj. euron odotetaan vaikuttavan vuoden 2017 kustannuspohjaan. Lähes 5 milj. euroa säästöistä toteutui toisella neljänneksellä, ja noin 15 milj. euron odotetaan toteutuvan toisella vuosipuoliskolla. Suunnitelmien mukaan noin puolet irtisanomisista tehdään Teknologiapalvelut ja uudistaminen -palvelualueella.

Palkkainflaation odotetaan olevan noin 20 milj. euroa vuonna 2017.

Vuonna 2017 Tiedon uudelleenjärjestelyjen tarve perustuu automaatioon, muuhun tuottavuuden parantamiseen sekä tarpeeseen uudistaa yhtiön osaamista kysynnän mukaisesti. Tieto arvioi, että koko vuoden 2017 uudelleenjärjestelyjen kulut ovat 1–2 % konsernin liikevaihdosta.

Käyttöomaisuusinvestointien odotetaan olevan alle 4 % konsernin liikevaihdosta.

Taloudellinen tulos huhti-kesäkuussa

Toisen neljänneksen liikevaihto kasvoi 1,2 % ja oli 385,5 (381,0) milj. euroa. Kasvu paikallisissa valuutoissa oli 2,8 %. Kasvuun vaikutti työpäivien määrä, joka oli kaksi päivää pienempi kuin vuoden 2016 vastaavalla neljänneksellä pääsiäisen ajoituksen vuoksi. IT-palveluiden liikevaihto kasvoi 1,0 %, paikallisissa valuutoissa kasvu oli 2,5 %. Tuotekehityspalveluissa liikevaihto paikallisissa valuutoissa kasvoi 6,3 %. Liiketoimintaostoilla oli 5 milj. euron myönteinen vaikutus liikevaihtoon. Vaikutukset kohdistuivat Toimialaratkaisut-alueeseen. Valuuttakursseilla, lähinnä Ruotsin kruunun heikkenemisellä, oli 6 milj. euron kielteinen vaikutus liikevaihtoon.

Toisen neljänneksen liikevoitto (EBIT) oli 28,2 (32,3) milj. euroa eli 7,3 % (8,5) liikevaihdosta. Liikevoittoon vaikuttivat kielteisesti tammikuussa 2017 käynnistettyyn automaatio- ja tehostamisohjelmaan liittyvät uudelleenjärjestelykulut. Oikaistu¹⁾ liikevoitto oli 35,6 (35,8) milj. euroa eli 9,2 % (9,4) liikevaihdosta. Lisätietoja toisen neljänneksen oikaisuista löytyy taulukosta sivulla 15.

Liikevoittoa laski alhaisempi työpäivien määrä. Lisäksi kielteisen valuuttakurssivaikutuksen osuus oli 1,5 milj. euroa. Toiminnan tehostamisohjelmalla oli lähes 5 milj. euron myönteinen vaikutus kustannuspohjaan neljänneksen aikana, mutta tulosta pienensi noin 4 milj. euron palkkainflaatio. Palveluiden kehittämiskustannukset olivat edellisvuoden tasolla.

Poistot olivat 13,6 (13,1) milj. euroa. Niihin sisältyy 1,0 (0,7) milj. euroa yritysostoihin liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistoja. Toisen neljänneksen nettorahoituskustannukset olivat 0,6 (1,6) milj. euroa. Nettokorkokustannukset olivat 0,5 (0,4) milj. euroa ja valuuttakursseihin liittyvät nettovoitot olivat 0,2 (tappio 1,0) milj. euroa. Muut rahoitustuotot ja -kulut olivat -0,3 (-0,2) milj. euroa.

Osakekohtainen tulos oli 0,28 (0,33) euroa. Oikaistu¹⁾ osakekohtainen tulos oli 0,36 (0,37) euroa.

¹⁾ oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon alentumiset ja muut erät

Taloudellinen tulos palvelualueittain

Milj. euroa	Asiakasmyynti 4-6/2017	Asiakasmyynti 4-6/2016	Muutos, %	Liikevoitto 4-6/2017	Liikevoitto 4-6/2016
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	194	196	-1	20,5	20,9
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	38	37	2	2,6	1,2
Toimialaratkaisut	122	117	4	9,3	11,1
Tuotekehityspalvelut	31	31	3	2,4	3,3
Tukitoiminnot ja globaali johto				-6,6	-4,2
Yhteensä	386	381	1	28,2	32,3

Liikevoitto palvelualueittain

%	Liikevoitto, % liikevaihdosta 4-6/2017	Liikevoitto, % liikevaihdosta 4-6/2016	Oikaistu ¹⁾ liikevoitto, % liikevaihdosta 4-6/2017	Oikaistu ¹⁾ liikevoitto, % liikevaihdosta 4-6/2016
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	10,5	10,6	11,9	10,8
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	7,0	3,3	4,0	3,3
Toimialaratkaisut	7,6	9,5	9,0	10,9
Tuotekehityspalvelut	7,6	10,7	8,3	11,1
Yhteensä	7,3	8,5	9,2	9,4

¹⁾ oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon alentumiset ja muut erät

Palvelualueiden ja toimialaryhmien luvut on esitetty kattavasti taulukko-osiossa.

Teknologiapalvelut ja uudistaminen -alueella liikevaihto paikallisissa valuutoissa kasvoi hieman kielteisistä valuuttakurssivaikutuksista ja työpäivien alhaisemmasta määrästä huolimatta. Markkinatrendin mukaisesti perinteisten palvelujen myynti laski hieman, mutta sovelluspalvelujen myynti kasvoi. Pilvipalvelujen myynnin kasvu jatkui, ja ensimmäisellä vuosipuoliskolla pilvipalvelujen myynti kasvoi 10 % ja tietoturvapalvelujen myynti 30 %. Palveluiden standardisointi ja automaatio jatkuu kysynnän siirtyessä perinteisistä palveluista uusiin palveluihin. Kilpailukyvyyn ylläpitämiseen tähtäävät toimenpiteet vaikuttivat liikevoittomarginaaliin. Kolmannen neljänneksen oikaistun liikevoittomarginaalin odotetaan olevan vahva ja samalla tasolla kuin vuoden 2016 vastaavalla neljänneksellä.

Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus -alueella liikevaihdon kasvu paikallisissa valuutoissa oli 3 % ennen kaikkea digitaalisen asiakaskokemuksen yli 20 %:n kasvun ja konsultoinnin lisääntyneen kysynnän ansiosta. Työpäivien lukumäärä vaikutti kasvuun ja kannattavuuteen kielteisesti. Oikaistu liikevoitto parani hieman johtuen käyttöasteen paranemisesta ja palveluiden kehittämiskustannusten alhaisemmasta tasosta. Eräät matalakatteiset sopimukset hidastivat liikevoiton kehitystä. Oikaistun liikevoittomarginaalin odotetaan kolmannella neljänneksellä paranevan selvästi edellisvuoden alhaiselta tasolta.

Toimialaratkaisut -alueella liiketoiminta kehittyi edelleen myönteisesti useimmilla liiketoiminta-alueilla. Finanssipalvelut-alueella, etenkin maksamiseen liittyvissä ratkaisuissa, oli haasteita merkittävän lisenssimyynnin siirtyessä toiselle vuosipuoliskolle. Lisäksi siirtyminen uuteen tuoteperheeseen maksamiseen liittyvissä ratkaisuissa vaikuttaa kasvuun ja edellyttää korkeampaa investointitasoa keskipitkällä aikavälillä. Emricin osto vaikutti myönteisesti kasvuun. Organisesti kasvu oli vahvinta Julkinen sektori, Terveystieteiden ja hyvinvointi -toimialaryhmässä, jonka liikevaihto kasvoi 5 %. Oikaistu liikevoitto laski edellisvuodesta johtuen suuremmista investoinneista kasvuliiketoimintoihin. Investointeihin sisältyy palveluiden kehittämiskulujen kasvu noin 2 milj. eurolla, mukaan lukien uudet datakeskeiset liiketoiminnot, sekä aiemmin toteutetut rekrytoinnit. Toisella vuosipuoliskolla oikaistun liikevoittomarginaalin odotetaan parantuvan edellisvuodesta johtuen lisenssimyynnin kasvusta. Tällä on myönteinen vaikutus kannattavuuteen lisenssimyynnin marginaalin ollessa korkeampi kuin Toimialaratkaisuissa keskimäärin. Lisäksi tammikuussa käynnistetyn tehostamisohjelman odotetaan parantavan tulosta.

Tuotekehityspalveluissa liikevaihto paikallisissa valuutoissa kasvoi 6 %. Kasvu johtui suurimpien avainasiakkaiden vahvasta volyymikasvusta. Kehitys oli edelleen vahvaa etenkin radioalueella, jolla Tieto on kasvattanut resurssijaan suotuisan kustannustason maissa voidakseen vastata kysyntään. Liikevoittomarginaali, pois lukien työpäivien määrän

kielteinen vaikutus, oli vuoden 2016 vastaavan neljänneksen vahvalla tasolla. Kolmannella neljänneksen oikaistun liikevoittomarginaalin odotetaan olevan kausiluonteisesti heikompi ja edellisvuoden tasolla.

Asiakasmyynti toimialaryhmittäin

Milj. euroa	Asiakasmyynti 4–6/2017	Asiakasmyynti 4–6/2016	Muutos, %
Finanssipalvelut	97	93	4
Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi	127	120	5
Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut	132	138	-5
IT-palvelut	355	350	1
Tuotekehityspalvelut	31	31	3
Yhteensä	386	381	1

Finanssipalveluissa Emricin osto ja tietotekniikan tehostamiseen ja digitaalisiin palveluihin liittyvät projektit, etenkin Suomessa, kasvattivat liikevaihtoa 6 % paikallisissa valuutoissa. Kasvua hidastivat haasteet Toimialaratkaisut-alueella maksamiseen liittyvissä ratkaisuisa merkittävän lisenssimyynnin lykkääntyessä toiselle vuosipuoliskolle. Tieto on käynnistänyt investoinnit uuteen tuotepereeseen.

Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi -toimialaryhmässä liikevaihto paikallisissa valuutoissa kasvoi 7 %. Kasvu oli vahvaa kaikissa liiketoiminnoissa Suomen ja Norjan ollessa vahvimmat markkinat. Kasvua tuki myös hyvä lisenssimyynni Toimialaratkaisut-alueella. Markkinat ovat aktiiviset, ja niillä toteutettiin useita digitalisointi- ja muutoshankkeita infrastruktuuripalveluissa.

Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut -ryhmässä liikevaihdon laskuun vaikuttivat joidenkin sopimusten päätyminen, hintojen lasku ja työpäivien lukumäärä, mutta uusien sopimusten odotetaan kasvattavan liikevaihtoa toisella vuosipuoliskolla. Energiasektorilla hyvä kysyntä jatkui laskutuksen alueella johtuen osaltaan sääntelymuutoksista ja investoinneista digitaalisiin asiakaspalveluihin. Kysyntä oli vahvinta toimialakonsultoinnissa ja digitaalisen asiakaskokemuksen alueella.

Yritystojen vaikutus huhti-kesäkuussa

IT-palveluissa toisen neljänneksen orgaaninen kasvu paikallisissa valuutoissa oli 1,1 %. Konsernitasolla toisen neljänneksen liikevaihto paikallisissa valuutoissa kasvoi orgaanisesti 1,6 % Liiketoimintaostoilla oli 5 milj. euron myönteinen vaikutus liikevaihtoon. Vaikutukset kohdistuivat Toimialaratkaisut-alueeseen.

Yritystojen vaikutus palvelualueittain

	Kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 4–6/2017	Orgaaninen kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 4–6/2017
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	0,4	0,4
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	3,1	3,1
Toimialaratkaisut	5,9	1,8
IT-palvelut	2,5	1,1
Tuotekehityspalvelut	6,3	6,3
Yhteensä	2,8	1,6

Yritystojen vaikutus toimialaryhmittäin

	Kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 4-6/2017	Orgaaninen kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 4-6/2017
Finanssipalvelut	5,6	0,9
Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi	7,3	7,3
Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut	-3,2	-3,5
IT-palvelut	2,5	1,1
Tuotekehityspalvelut	6,3	6,3
Yhteensä	2,8	1,6

Taloudellinen tulos tammi-kesäkuussa

Ensimmäisen vuosipuoliskon liikevaihto kasvoi 4,0 % ja oli 778,7 (748,5) milj. euroa. Paikallisissa valuutoissa kasvu oli 4,8 %. IT-palveluiden liikevaihto kasvoi 3,9 %, paikallisissa valuutoissa kasvu oli 4,5 %. Tuotekehityspalveluissa liikevaihto kasvoi 6,1 %, paikallisissa valuutoissa kasvu oli 8,7 %. Liiketoimintaostoilla oli 10 milj. euron myönteinen vaikutus liikevaihtoon. Vaikutukset kohdistuivat Toimialaratkaisut-alueeseen. Valuuttakursseilla, lähinnä Ruotsin kruunun heikkenemisellä, oli 6 milj. euron kielteinen vaikutus liikevaihtoon.

Ensimmäisen vuosipuoliskon liikevoitto (EBIT) oli 50,1 (60,6) milj. euroa eli 6,4 % (8,1) liikevaihdesta. Liikevoittoon vaikuttivat kielteisesti tammikuussa 2017 käynnistettyyn automaatio- ja tehostamisohjelmaan liittyvät uudelleenjärjestelykulut. Oikaistu¹⁾ liikevoitto oli 71,0 (67,3) milj. euroa eli 9,1 % (9,0) liikevaihdesta. Lisätietoja oikaistuista löytyy taulukosta sivulla 15.

Toiminnan tehostamisohjelmalla oli noin 5 milj. euron myönteinen vaikutus kustannuspohjaan ensimmäisen vuosipuoliskon aikana, mutta tulosta pienensi noin 8 milj. euron palkkainflaatio ja 2 milj. euron lisäys palvelujen kehittämiskustannuksissa.

Poistot olivat 27,3 (26,4) milj. euroa. Niihin sisältyy 2,1 (1,4) milj. euroa yritysostoihin liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistoja. Ensimmäisen vuosipuoliskon nettorahoituskustannukset olivat 1,6 (2,2) milj. euroa. Nettokorkokustannukset olivat 1,0 (1,0) milj. euroa ja valuuttakursseihin liittyvät nettotappiot olivat 0,0 (0,8) milj. euroa. Muut rahoitustuotot ja -kulut olivat -0,6 (-0,4) milj. euroa.

Osakekohtainen tulos oli 0,50 (0,62) euroa. Oikaistu¹⁾ osakekohtainen tulos oli 0,72 (0,69) euroa.

¹⁾ oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon alentumiset ja muut erät

Taloudellinen tulos palvelualueittain

Milj. euroa	Asiakasmyynti 1-6/2017	Asiakasmyynti 1-6/2016	Muutos, %	Liikevoitto 1-6/2017	Liikevoitto 1-6/2016
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	392	386	2	35,0	38,6
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	77	72	7	4,8	2,3
Toimialaratkaisut	247	231	7	15,6	22,6
Tuotekehityspalvelut	63	60	6	6,6	5,9
Tukitoiminnot ja globaali johto				-11,9	-8,8
Yhteensä	779	748	4	50,1	60,6

Liikevoitto palvelualueittain

%	Liikevoitto, % liikevaihdosta 1–6/2017	Liikevoitto, % liikevaihdosta 1–6/2016	Oikaistu ¹⁾ liikevoitto, % liikevaihdosta 1–6/2017	Oikaistu ¹⁾ liikevoitto, % liikevaihdosta 1–6/2016
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	8,9	10,0	11,4	10,5
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	6,3	3,2	5,6	3,5
Toimialaratkaisut	6,3	9,8	8,5	10,6
Tuotekehityspalvelut	10,4	9,9	10,9	9,8
Yhteensä	6,4	8,1	9,1	9,0

¹⁾ oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon alenemiset ja muut erät

Asiakasmyynti toimialaryhmittäin

Milj. euroa	Asiakasmyynti 1–6/2017	Asiakasmyynti 1–6/2016	Muutos, %
Finanssipalvelut	193	181	6
Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi	254	238	7
Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut	270	270	0
IT-palvelut	716	689	4
Tuotekehityspalvelut	63	60	6
Yhteensä	779	748	4

Yritystojen vaikutus palvelualueittain

	Kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 1–6/2017	Orgaaninen kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 1–6/2017
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	2,4	2,4
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	8,0	8,0
Toimialaratkaisut	7,1	2,8
IT-palvelut	4,5	3,1
Tuotekehityspalvelut	8,7	8,7
Yhteensä	4,8	3,5

Yritystojen vaikutus toimialaryhmittäin

	Kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 1–6/2017	Orgaaninen kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 1–6/2017
Finanssipalvelut	6,8	1,9
Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi	7,6	7,6
Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut	0,3	0,0
IT-palvelut	4,5	3,1
Tuotekehityspalvelut	8,7	8,7
Yhteensä	4,8	3,5

Rahavirta, rahoitus ja investoinnit

Liiketoiminnan nettorahavirta, joka sisältää nettokäyttöpääoman kasvun 36,0 (47,3) milj. euroa, oli -6,1 (-13,7) milj. euroa toisella neljänneksellä. Toinen neljännes on kausiluonteisesti heikompi, ja nettokäyttöpääoman kasvuun vaikuttivat pääasiassa muutokset ennakkomaksuissa asiakassopimusten ajoitusten vuoksi sekä henkilöstöön liittyvien erien maksu (bonukset ja uudelleenjärjestelyt). Uudelleenjärjestelyihin liittyvät maksut olivat 7,4 (6,5) milj. euroa.

Liiketoiminnan nettorahavirta, joka sisältää nettokäyttöpääoman laskun 11,2 (kasvu 29,5) milj. euroa, oli 73,6 (33,2) milj. euroa ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Maksetut verot olivat 12,5 milj. euroa (22,6 mukaan lukien 6,0 milj. euroa johtuen siirtohinnoittelun verotarkastuksesta vuosilta 2009–2013 Suomessa) ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Ensimmäisen vuosipuoliskon käyttöomaisuusinvestoinnit olivat 30,3 (21,2) milj. euroa, josta 26,2 (21,3) milj. euroa maksettiin. Käyttöomaisuusinvestoinnit olivat 3,9 % (2,8) liikevaihdosta ja liittyivät pääasiassa konesalikeskuksiin. Toisen vuosipuoliskon käyttöomaisuusinvestointien odotetaan olevan alle edellisvuoden vastaavan kauden tason ja koko vuonna alle 4 % konsernin liikevaihdosta. Yritystoista maksettiin 0,4 (1,8) milj. euroa.

Omavaraisuusaste oli 40,6 % (42,2). Nettovelkaantumisaste nousi 39,8 %:iin (24,7). Korollinen nettovelka oli 164,6 (103,3) milj. euroa sisältäen 215,6 (197,9) milj. euroa korollista velkaa, 4,8 (6,1) milj. euroa rahoitusleasingvelkaa, 4,2 (7,1) milj. euroa rahoitusleasingsaatavia, 0,5 (0,4) milj. euroa muita korollisia saatavia ja 51,3 (93,2) milj. euroa rahavaroja.

100 milj. euron suuruinen joukkovelkakirjalaina erääntyy toukokuussa 2019. Lainalle maksetaan kiinteää 2,875 %:n vuotuista korkoa. Pitkäaikaiset korolliset lainat olivat 103,7 milj. euroa kesäkuun lopussa. Lyhytaikaiset korolliset lainat olivat 116,7 milj. euroa ja liittyivät lähinnä yritystodistuksiin ja yhteisyritysten konsernitiliin. Toisella neljänneksellä Tieto jatkoi 150 milj. euron syndikoitua lainaansa vuodella. Laina, joka erääntyy toukokuussa 2021, ei ollut käytössä kesäkuun lopussa.

Kesäkuussa Tieto allekirjoitti 85 milj. euron rahoitus sopimuksen Euroopan investointipankin kanssa tutkimus-, kehitys-, innovaatio- sekä infrastruktuuri-investointejaan varten. Laina myönnettiin EFSI:n (European Fund for Strategic Investments) puitteissa. Sopimus on sitova luottolimiitti, jonka puitteissa Tieto voi nostaa rahoitusta yhdeksän vuoden maturiteettiin asti.

Tilaukanta

Toisella neljänneksellä uusien sopimusten kokonaisarvo oli 371 (325) milj. euroa. Toisen neljänneksen book-to-bill -suhdeluku oli 1,0 (0,9). Uusien sopimusten kokonaisarvo sisältää myös irtisanomisajan jälkeisen osan.

Uusien sopimusten kokonaisarvo oli 760 (652) milj. euroa ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Ensimmäisen vuosipuoliskon book-to-bill -suhdeluku oli 1,0 (0,9).

Tilaukanta oli 1 817 (1 757) milj. euroa. Kuluvana vuonna tilaukannasta arvioidaan laskutettavan 33 % (34).

Merkittävät sopimukset tammi–kesäkuussa

Ensimmäisellä kuuden kuukauden aikana Tieto on solminut lukuisia uusia sopimuksia asiakkaiden kanssa kaikissa toimialaryhmissä. Asiakassopimusten ehtojen mukaisesti Tieto ei voi kuitenkaan julkistaa kauppvoja useimpien sopimusten kohdalla.

Tammikuussa norjalainen kuntien yhteistyöelin (DGI) valitsi Tiedon uuden jakelualustan toimittajaksi kuuteen DGI:n omistajakuntaan. Sopimuksen tavoitteena on mahdollistaa kuntien tulevaisuuden tarpeet liittyen kansalaispalvelujen digitalisointiin, prosessien tehostamiseen ja palveluiden saatavuuteen kansalaisille joustavasti vuorokauden ympäri. Nelivuotisen sopimuksen arvo on noin 22 milj. euroa ja se sisältää option neljästä lisävuodesta.

Tammikuussa Tieto solmi Ruotsissa sopimuksen Blekingen aluehallinnon kanssa asianhallinnan digitalisoinnista Tiedon uudella pilvipohjaisella Public 360° -ratkaisulla. Digitalisointi mahdollistaa nopeamman, tehokkaamman ja joustavamman tiedonhallinnan ja helpottaa aluehallinnon tulevaa integrointia maakäräjien kanssa vuonna 2019.

Tammikuussa Tieto alkoi kehittää merkittävälle ruotsalaiselle vähittäismyyntiketjulle Grangårdenille seuraavan sukupolven monikanavaista sähköisen kaupankäynnin ratkaisua. Uuden ratkaisun avulla Grangården kehittää asiakaskokemusta sekä luo pohjaa verkkokaupan kasvuille ja saumattomalle monikanavaiselle kokemukselle.

Helmikuussa Tieto solmi ulkoistussopimuksen Tukholman lääniin kuuluvan Järfällan kunnan kanssa. Tavoitteena on varmistaa tulevaisuudessa toimiva ratkaisu sekä IT-palvelut, jotka mahdollistavat toiminnan sujuvan digitalisoinnin ja helpottavat kuntalaisten elämää. Nelivuotiseen sopimukseen sisältyy enintään kahdeksan vuoden lisäoptio ja sen kokonaisarvo on noin 14 milj. euroa.

Helmikuussa Tieto allekirjoitti neljän vuoden sopimuksen ruotsalaisen insinööri- ja konsulttiyhtiö ÅF:n kanssa yhtiön IT-infrastruktuurin modernisoinnista maailmanlaajuisesti. Sopimus laajentaa Tiedon strategista kumppanuutta ÅF:n kanssa ja auttaa yritystä sen aggressiivisten kasvutavoitteiden saavuttamisessa viimeisimmillä pilvipalveluilla sekä työpöytäratkaisulla. Tieto päivittää ÅF:n IT-ympäristön yrityksen toimipaikoissa ympäri maailmaa kuudella eri palvelualueella, mukaan lukien palvelin- ja tallennuspalvelut OneCloudin kautta.

Helmikuussa valtioneuvoston kanslia, Valtori ja Tieto solmivat sopimuksen asianhallintaan liittyvien toimintaprosessien digitalisoinnista ja ministeriöiden ja muun julkishallinnon yhteisestä asianhallintajärjestelmästä. Sopimus on yksi merkittävimmistä digitalisointihankkeista Suomessa ja tukee digitaaliseen toimintakulttuuriin siirtymistä valtionhallinnossa. Sopimus Tiedon kanssa on voimassa vuoteen 2020. Sen on tarkoitus mahdollistaa asteittainen siirtyminen kaikkien asioiden digitaaliseen hallintaan aina asian- ja asiakirjanhallinnasta sähköiseen arkistointiin.

Helmikuussa Tieto ja SCA, Euroopan suurin yksityinen metsänomistaja, solmivat kolmivuotisen sopimuksen SAP-sovellushallintapalveluista. Sopimuksen mukaan Tieto vastaa SAP-ratkaisujen elinkaaren hallinnasta. Tavoitteena on auttaa SCA:ta noudattamaan alan parhaita käytäntöjä ja samalla varmistaa liiketoiminnan jatkuvuus ja alentaa sovellushallinnan kustannuksia.

Maaliskuussa Ruotsin valtion omistama lääkealan vähittäismyyjä Apoteket-konserni jatkoi sovellushallinnon sopimustaan Tiedon kanssa kolmella vuodella. Sopimus tarjoaa konsernille kustannustehokkaan sovelluksen sekä sovellusten hyvän saatavuuden. Sopimuksen arvioitu arvo on 4 milj. euroa.

Maaliskuussa Tieto solmi ulkoistussopimuksen ruotsalaisen vakuutusyhtiön Folksam kanssa. Folksam ja Tieto jatkavat kumppanuutensa kehittämistä ulkoistussopimuksella, jonka pohjalta Tiedon vastuulle siirtyy Folksam IT-toiminta Östersundissa. Sopimuksen myötä Folksam IT-toimintojen henkilöstölle Östersundissa tarjotaan työpaikka Tiedossa. Sopimus vahvistaa Tiedon asemaa Ruotsissa ja kasvattaa osaamista sovellushallinnassa ja konsultointipalveluissa.

Maaliskuussa HSB ja Tieto solmivat uuden kolmivuotisen sopimuksen infrastruktuuripalveluista, jonka kokonaisarvo on arviolta 7,8 milj. euroa. Ruotsin suurimman asunto-osuuskunnan HSB: tavoitteena oli yhteistyö IT-kumppanin kanssa, joka tukee koordinoitua IT-infrastruktuurin rakentamista sen alueellisille yhdistyksille. Tiedon SPOC Service Deskiin, OneCloud-palveluihin, verkkopalveluihin, sovelluspalveluihin ja räätälöityihin infrastruktuuripalveluihin perustuva ratkaisu helpottaa yhteistyötä joustavien standardien pohjalta ja mahdollistaa samalla IT-kustannusten 30 %:n laskun laskutuksen pohjautuessa käyttöön.

Maaliskuussa Tieto solmi Outokummun kanssa viisivuotisen sopimuksen, jonka pohjalta Tieto toimittaa Outokummulle uuden sukupolven infrastruktuuripalveluita. Tiedon toimittama OneCloud-ratkaisu, julkisen ja yksityisen pilven yhdistävä alusta, yhtenäistää palvelukokemuksen, ja lisäksi Outokumpu voi sovelluksen ansiosta parantaa kilpailukykyään globaaliin standardointiin pohjautuvalla toiminnan tehostamisella sekä tuomalla palveluja nopeammalla markkinoille.

Huhtikuussa energiayhtiö Vattenfall valitsi kahden eri hankintaprosessin kautta Tieto Smart Utility -ratkaisun energian myynti- ja jakeluliiketoimintansa tueksi Ruotsissa. Uusi järjestelmä lisää tehokkuutta digitalisoimalla ja automatisoimalla asiakkaan ydinliiketoiminnot, kuten myynnin, asiakaspalvelun, työnkulun hallinnan ja laskutuksen.

Huhtikuussa Suomen suurimpien energiayhtiöiden joukkoon kuuluva Turku Energia valitsi Tieto Smart Utility -pilvipalveluratkaisun energian myynti- ja jakeluliiketoimintojen sekä kaukolämpö-, höyry- ja jäähdytysliiketoimintojen tueksi. Tiedon Smart Utility lisää energiayhtiön tehokkuutta digitalisoimalla ja automatisoimalla yhtiön avainprosessit sekä mahdollistamalla vaivattoman liittymisen tulevaan energiayhtiöiden keskitettyyn tiedonvaihtoratkaisuun, datahubiin.

Toukokuussa Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi ja Tieto solmivat puitesopimuksen tietojärjestelmäpalveluiden hankkimisesta Tiedolta. Tiedon asiantuntijat kehittävät ja ylläpitävät Trafian tieliikenteen, merenkulun, veneilyn ja tietopalveluiden tietojärjestelmiä. Sopimus on voimassa 2017–2021.

Toukokuussa Tieto ja eläkevakuutusten hallinnointiyhtiö Fora allekirjoittivat jatkosopimuksen pilvi- ja kapasiteettipalveluista. Jatkosopimus kattaa edelleen korkean käyttöasteen joustavat ja turvalliset pilvipalveluratkaisut niin infrastruktuurin osalta kuin liiketoiminnan kannalta kriittisissä ERP-järjestelmissä. Ratkaisut auttavat Foraa vahvistamaan liiketoiminnan jatkuvuutta ja parantamaan IT-prosesseja. Myös kustannukset pienenevät ja toiminnan joustavuus paranee.

Toukokuussa Tieto allekirjoitti ulkoistussopimuksen Inwido AB:n kanssa, joka on Euroopan suurin ikkunoiden toimittaja ja johtava ovien toimittaja, tukipalveluista sekä loppukäyttäjä- ja infrastruktuuripalveluista. Sopimus, jonka kokonaisarvo on 6 milj. euroa, on viisivuotinen ja kattaa Ruotsin sekä eräitä globaaleja palveluja.

Kesäkuussa Tieto allekirjoitti sopimuksen Lectan kanssa Tiedon paperitehdasjärjestelmän TIPS:n (Mill Execution System) toteutuksesta, joka integroi SAP:n ja TIPS:n. Lecta on yksi maailman johtavista tarrojen ja pakkausten erikoispapereiden sekä korkealaatuisiin painotuotteisiin tarkoitettujen päällystettyjen paperin valmistajista ja myyjistä. Vuonna 2016 ja vuoden 2017 alussa Tieto virtaviivaisti ja harmonisoi Lectan liiketoimintaprosessit perustuen Tiedon paperitehdasjärjestelmään. Huhtikuuhun 2018 mennessä Tieto toteuttaa määritellyt prosessit SAP:ssa, tavoitteena luoda yhteinen alusta seitsemälle paperitehtaalle ja tukea toteutusprosessia. Sopimus vahvistaa Tiedon asemaa suosituimpana kumppanina, joka tietotekniikan avulla mahdollistaa liiketoiminnan muutoksen markkinoiden nopeasti muuttuvien vaatimusten pohjalta.

Kesäkuussa Tieto allekirjoitti sopimuksen Qliron kanssa digitaalisesta palvelusta säästötileille. Qliri on pohjoismainen fintech-yhtiö, joka on erikoistunut sähköisen kaupan maksuihin, kuluttajarahoitukseen sekä säästötileihin. Tiedon syyskuussa 2016 ostama Emric toimittaa taustajärjestelmän (Managed Services Solution) koko talletusketjulle automatisoidusta asiakasrekisteröinnistä hallinnointiin. Ratkaisuun kuuluu ydinjärjestelmä, joka sisältää digitaalisen

itsepalvelualustan, BankID-vahvistuksen, kirjanpidon sekä yleiseen hallintoon tarvittavan henkilökunnan. Sopimus on kolmivuotinen.

Kesäkuussa Tieto solmi sopimuksen kansainvälisen mediakonsernin Modern Times Groupin (MTG) kanssa MTG:n IT-infrastruktuurin standardoimisesta, integroinnista ja uudistamisesta konekeskus-, loppukäyttäjä-, tuki-, tietoturva- ja verkkopalvelujen avulla. Sopimus on kolmivuotinen.

Kesäkuussa Tukholman läänissä sijaitseva Södertäljen kunta valitsi Tiedon toimittamaan käyttäjäläheisiä IT-palveluja ja niiden taustalla olevaa infrastruktuuria, tavoitteena ottaa seuraavan askeleen palvelujensa digitalisoinnissa. Lisäksi Tieto toimittaa kunnalle palveluintegraatio- ja hallintaratkaisuja (SIAM) kunnan IT-palvelujen kehittämiseksi ja toimittajien koordinoimiseksi. Sopimus on viisivuotinen ja sisältää option neljästä lisävuodesta. Sen arvo on noin 140 milj. Ruotsin kruunua. Osana sopimusta Tieto toimittaa Södertäljelle käyttäjäläheisiä palveluita, kuten IT-työpisteiden hallintaa, tukipalveluja sekä sähköposti- ja tulostuspalveluja. Lisäksi Tieto toimittaa infrastruktuuripalveluja, kuten verkkoja, internet-yhteyksiä, tietoturvapalveluja ja integrointialustan.

Kesäkuussa Tieto allekirjoitti kolmivuotisen sopimuksen Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kanssa vakuutuspalveluiden ja -prosessien digitalisoinnista ja uudistamisesta. Tieto toimittaa osaamista vakuutuskonsultointiin, Design-ajatteluun, palvelusuunnitteluun, sovelluskehitykseen ja front-end -kehitykseen, testaukseen ja SAFe-kehitykseen.

Kesäkuussa Tieto solmi sopimuksen kahden suuren suomalaisen eläkevakuuttajan Kevan ja Varman kanssa uudesta eläkkeiden maksatusjärjestelmästä. Kolmivuotisessa uudistushankkeessa luodaan perusta tehokkaalle ja nykyaikaiselle eläkkeiden maksatukselle. Järjestelmäkehityksessä käytetään DevOps-menetelmiä ja automaattioratkaisuja. Uusi eläkkeiden maksatusjärjestelmä korvaa vanhat, elinkaarensa päähän tulleet järjestelmät ja se liitetään saumattomasti sidosryhmien, kuten verottajan, pankkien ja Kelan järjestelmiin. Modernit teknologiat ja modulaarisuus mahdollistavat joustavan jatkokehityksen, jonka ansiosta esimerkiksi muuttuvan lainsäädännön vaatimuksiin pystytään tulevaisuudessa vastaamaan kustannustehokkaasti.

Kesäkuussa Tieto solmi sopimuksen Tukholman kaupungin kanssa sovellushallinnan palveluista. Sopimus on nelivuotinen ja sisältää kolmen lisävuoden option. Sopimuksen kokonaisarvo on 17 milj. euroa.

Henkilöstö

Kesäkuun lopussa kokopäiväisen henkilöstön määrä oli 13 754 (13 381). Kokopäiväisen henkilöstön määrä globaaleissa toimituskeskuksissa oli 6 733 (6 321) eli 49,0 % (47,2) henkilöstöstä.

Ensimmäisellä vuosipuoliskolla kokopäiväisen henkilöstön määrä laski nettomääräisesti yli 100:lla. IT-palveluissa henkilömäärä laski noin 300:lla. Luku sisältää noin 450 irtisanomista ja yli 100 rekrytointia (netto). Lisäksi uudet ulkoistus sopimukset lisäsivät henkilömäärää yli 30:llä. Tuotekehityspalvelut-alue rekrytoi lähes 200 henkilöä pääasiassa suotuisan kustannustason maissa.

Liukuva 12 kuukauden henkilöstövaihtuvuus oli 11,4 % (9,8) kesäkuun lopussa.

Palkkainflaation odotetaan pysyttelevän noin 3 %:n tasolla vuonna 2017. Suotuisan kustannustason maissa palkkojen nousu on selvästi suurempaa kuin keskimäärin. Suomessa Tieto solmi sopimuksen kilpailukyky sopimuksen pohjalta. Sopimus astui voimaan 13.1.2017. Sopimuksen pohjalta työaikaa pidennetään noin kahdella työpäivällä vuodessa Suomessa.

Osakkeet

Tiedon osakkeiden määrä oli 74 109 252 kesäkuun lopussa. Kesäkuun lopussa Tiedolla oli hallussaan 386 127 omaa osaketta, mikä vastaa 0,5 %:a kaikista osakkeista ja äänistä.

Lisätietoja osakkeista ja osakkeenomistajista löytyy osoitteesta www.tieto.com/investors/shares.

Lähitulevaisuuden riskit ja epävarmuustekijät

Valuuttakurssien muutokset, etenkin Ruotsin ja Norjan kruunu, vaikuttavat konsernin liikevaihtoon ja kannattavuuteen. Ruotsin ja Norjan osuus Tiedon myynnistä on lähes puolet. Tilinpäätöksessä on lisätietoja valuutariskien hallinnasta ja lisäksi internet-sivulla www.tieto.com/currency-impact on tietoa valuuttaherkkyksistä.

Asiakkaiden liiketoiminnan uudistamiseen liittyvä riski alhaisemmista hinnoista olemassa olevissa palveluissa. Samanaikaisesti uudistamisen odotetaan tuovan Tiedolle uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Lisäksi uudet teknologiat kuten pilvipalvelut johtavat siihen, että kysyntä painottuu pidemmälle standardoituihin ja vähemmän työvoimaa vaativiin ratkaisuihin. Nämä muutokset saattavat johtaa tarpeeseen jatkaa toiminnan uudelleenjärjestelyjä ja rekrytoida uutta

osaamista. Tämä saattaa johtaa väliaikaisesti päällekkäisiin henkilöstökustannuksiin ja synnyttää epävarmuutta yrityksen sisällä.

EU:n yleinen tietosuojasetus astuu voimaan toukokuussa 2018. Uudet tietosuojasetukseen pohjautuvat vaatimukset lisäävät Tiedon ohjelmistopohjaisten ratkaisujen kehittämiskustannuksia, mutta useiden asiakassopimusten mukaan Tiedolla on oikeus veloittaa lisätyön kustannuksia asiakkailta. Lisäksi uusi asetus avaa uusia mahdollisuuksia esimerkiksi Tiedon tietoturva- ja sovelluspalveluille.

Tiedon kymmenen suurimman asiakkaan osuus liikevaihdosta on 31 %, ja niin ollen yhtiön liikevaihdon kehitys on suhteellisen herkkä muutoksille suurten asiakkaiden kysynnässä. Asiakaskeskittymä on vahvimmin näkyvässä Tuotekehityspalveluissa. Osuus on kuitenkin laskenut useita prosenttiyksiköjä muutaman viimeisimmän vuoden aikana.

Uusien teknologioiden ja ohjelmistojen kehittämiseen ja toteutukseen liittyvät riskit ovat tyypillisiä IT-palveluyrityksille. Tiedossa nämä liittyvät palveluiden toimitusten yhteydessä tapahtuvien omien ohjelmistotuotteiden kehittämiseen ja kolmansien osapuolten tuotteiden integrointiin. Lisäksi alalle tyypillisiä riskejä ovat teknologialisensseihin liittyvät lisämaksut sekä toimitusten laatuun liittyvät mahdolliset ongelmat ja niistä johtuvat projektiylytykset ja sopimussakot.

Yleiseen poliittiseen tilanteeseen liittyvä epävarmuus saattaa vaikuttaa taloudelliseen kasvuun. Vaikka suorien vaikutusten Tietoon arvioidaan olevan marginaalisia, hitaampi kasvu Euroopassa saattaa epäsuorasti johtaa myös tietotekniikan palvelumarkkinoiden heikompaan kehitykseen. Yhdysvaltojen ja Venäjän myynnin osuus Tiedon liikevaihdosta on alle 1 %.

Yrityksiin kohdistuu globaalisti verotarkastuksista johtuvia uusia riskejä. Jos makrotaloudellisen ympäristö heikko tilanne jatkuu, eräät maat saattavat lisätä uutta säätelyä, ja tämän lisäksi muutoksilla veroviranomaisten tulkinnoissa saattaa olla kielteinen vaikutus yrityksiin.

Koko vuoden 2017 näkymät ennallaan

Tieto arvioi, että sen koko vuoden oikaistu¹⁾ liikevoitto (EBIT) paranee edellisvuoden tasosta (152,2 milj. euroa vuonna 2016).

¹⁾ oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon alentumiset ja muut erät

Tilintarkastus

Katsauksen lukuja ei ole tilintarkastettu.

Taloudellinen kalenteri 2017

24.10. Osavuositarkastus 3/2017 (klo 8.00)

Tilinpäätösperiaatteet 2017

Tämä osavuositarkastus on laadittu EU:n hyväksymän kansainvälisen tilinpäätösstandardin, IAS 34 'Osavuositarkastukset', mukaisesti. Tilinpäätösperiaatteet ovat samat kuin 31.12.2016 päättyneen tilivuonna. Tammikuun 2017 alussa voimaan tulleilla standardeilla, muutoksilla ja tulkinnoilla ei ole oleellista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Konsernin arvio uusien standardien IFRS 9 'Rahoitusinstrumentit', IFRS 15 'Myyntituotot asiakassopimuksista' ja IFRS 16 'Vuokrasopimukset' vaikutuksista on kuvattu vuoden 2016 tilinpäätöksessä.

Raportoidut vaihtoehtoiset tunnusluvut

Tieto käyttää "oikaistua liikevoittoa (EBIT)" vaihtoehtoisena tunnuslukuna, koska se kuvaa liiketoiminnan tulosta paremmin ja helpottaa vertailua tuloskausien välillä. Tätä vaihtoehtoista tunnuslukua käytetään IFRS:n mukaisten tunnuslukujen lisäksi, mutta se ei korvaa IFRS-tunnuslukuja. Oikaistut erät sisältävät uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon alentumiset ja muut erät.

Oikaistu liikevoitto (EBIT)

Milj. euroa	2017 4-6	2016 4-6	2017 1-3	2017 1-6	2016 1-6	2016 1-12
Liikevoitto (EBIT)	28,2	32,3	21,9	50,1	60,6	140,8
+ uudelleenjärjestelykulut	5,3	2,2	13,5	18,7	5,4	14,8
+ myyntitappiot	-	0,2	-	-	0,2	0,2
+/- yritysjärjestelyihin liittyvät erät	0,0	-	0,0	0,1	-	-1,9
+/- muut	2,1 ^{*)}	1,1 ^{**)}	-	2,1 ^{*)}	1,1 ^{**)}	-1,7 ^{**)****)}
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	35,6	35,8	35,4	71,0	67,3	152,2

^{*)} Ruotsissa yksi etuusperusteinen eläkejärjestely päätettiin ja uusi maksupohjainen eläkejärjestely perustettiin. Tämän johdosta on kirjattu 1,1 milj. euron nettokustannukset. Sisältää myös 1,0 milj. euron poiston liittyen vanhentuneeseen omaisuuteen, jonka uudet teknologiat ovat korvanneet.

^{**)} Arvonlisäveron oikaisu edellisvuosilta Venäjällä -1,1 milj. euroa.

^{****)} Suomessa noin 250 nykyisellä työntekijällä on etuusperusteinen eläkejärjestely. Pohjautuen neuvotteluihin vakuutusyhtiön kanssa Tieto päätti etuusperusteisen eläkejärjestelynsä tulevien eläkekattumien osalta. Tämän johdosta henkilöstökuluihin on joulukuussa 2016 kirjattu 4,6 milj. euron voitto (velvoitteen täyttämiseksi). Lisätietoja vuoden 2016 vuosikertomuksessa. Muihin eriin sisältyy myös 1,5 milj. euron kertaluonteinen poisto liittyen vanhentuneeseen omaisuuteen, jonka uudet teknologiat ovat korvanneet.

Tunnusluvut

	2017 4-6	2016 4-6	2017 1-3	2017 1-6	2016 1-6	2016 1-12
Osakekohtainen tulos, euroa						
Laimentamaton	0,28	0,33	0,21	0,50	0,62	1,46
Laimennusvaikutuksella oikaistu	0,28	0,33	0,21	0,50	0,62	1,46
Oma pääoma/osake, euroa	5,60	5,67	5,44	5,60	5,67	6,62
Oman pääoman tuotto, liukuva 12 kk, %	23,6	26,2	25,3	23,6	26,2	22,1
Sijoitetun pääoman tuotto, liukuva 12 kk, %	21,0	25,9	25,8	21,0	25,9	21,6
Omavaraisuusaste, %	40,6	42,2	39,2	40,6	42,2	47,3
Korollinen nettovelka, milj, euroa	164,6	103,3	38,0	164,6	103,3	109,7
Nettovelkaantumisaste, %	39,8	24,7	9,5	39,8	24,7	22,5
Käyttöomaisuusinvestoinnit, milj, euroa	21,0	11,8	9,3	30,3	21,2	61,6
Yrityshankinnat, milj, euroa	-	-	-	-	-	37,6

Osakkeiden lukumäärä

	2017 4-6	2017 1-3	2017 1-6	2016 1-6	2016 1-12
Ulkona olevat osakkeet kauden lopussa					
Laimentamaton	73 723 125	73 723 125	73 723 125	73 697 570	73 697 570
Laimennettu	73 723 125	73 723 125	73 723 125	73 697 570	73 697 570
Ulkona olevat osakkeet keskimäärin					
Laimentamaton	73 723 125	73 720 853	73 721 995	73 622 887	73 660 433
Laimennettu	73 723 125	73 720 853	73 721 995	73 659 489	73 678 634
Yrityksen hallussa olevat omat osakkeet					
Kauden lopussa	386 127	386 127	386 127	411 682	411 682
Keskimäärin	386 127	388 399	387 257	431 634	421 604

Tuloslaskelma, milj. euroa

	2017 4–6	2016 4–6	2017 1–6	2016 1–6	Muutos %	2016 1–12
Liikevaihto	385,5	381,0	778,7	748,5	4	1 492,6
Liiketoiminnan muut tuotot	4,3	2,8	7,4	7,0	6	19,8
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-223,9	-213,8	-463,7	-427,8	8	-827,1
Poistot ja arvonalentumiset	-13,6	-13,1	-27,3	-26,4	3	-53,9
Liiketoiminnan muut kulut	-124,8	-125,5	-246,4	-242,0	2	-493,8
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten voitosta	0,7	0,9	1,4	1,3	8	3,2
Liikevoitto (EBIT)	28,2	32,3	50,1	60,6	-17	140,8
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot	0,4	0,5	0,8	1,2	-33	2,1
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-1,2	-1,1	-2,4	-2,6	-8	-5,0
Nettokurssivoitot/-tappiot	0,2	-1,0	-0,0	-0,8	-100	-1,1
Tulos ennen veroja	27,6	30,7	48,5	58,4	-17	136,8
Tuloverot	-6,6	-6,5	-11,8	-12,7	-7	-29,6
Tilikauden voitto	21,0	24,2	36,7	45,7	-20	107,2
Tilikauden voitto jakautuu						
Emoyhtiön omistajille	21,0	24,2	36,7	45,7	-20	107,2
Määräysvallattomille omistajille	-	0,0	-	0,0	-	0,0
	21,0	24,2	36,7	45,7	-20	107,2
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos, euroa						
Laimentamaton	0,28	0,33	0,50	0,62	-19	1,46
Laimennusvaikutuksella oikaistu	0,28	0,33	0,50	0,62	-19	1,46
Laaja tulos, milj. euroa						
Tilikauden voitto	21,0	24,2	36,7	45,7	-20	107,2
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi						
Muuntoerot	-10,5	-3,2	-10,0	-4,4	-	-2,1
Rahavirran suojaukset (verojen jälkeen)	-	0,0	-	-0,2	-	-0,2
Muut muutokset	-	-0,4	-	-0,4	-	-
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi						
Etuuspohjaisista eläkevelvoitteista johtuva vakuutusmatemaattinen voitto/tappio (verojen jälkeen)	1,1	-4,2	-1,5	-7,6	-	-2,1
Laaja tulos	11,6	16,4	25,2	33,1	-24	102,8
Tulos jakautuu						
Emoyhtiön omistajille	11,6	16,4	25,2	33,1	-24	102,8
Määräysvallattomille omistajille	-	0,0	-	0,0	-	0,0
	11,6	16,4	25,2	33,1	-24	102,8

Tase, milj. euroa

	2017 30.6.	2016 30.6.	Muutos %	2016 31.12.
Liikearvo	405,0	383,5	6	409,7
Muut aineettomat hyödykkeet	50,5	39,5	28	52,3
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	97,1	79,0	23	94,0
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten voitosta	14,4	14,6	-1	16,5
Laskennalliset verosaamiset	28,8	31,7	-9	29,9
Rahoitusleasingsaamiset	1,1	3,6	-69	2,2
Muut korolliset saamiset	0,5	0,0	-	0,0
Myytavissä olevat rahoitusvarat	0,7	0,7	0	0,7
Pitkäaikaiset varat yhteensä	598,1	552,6	8	605,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset	396,7	384,2	3	390,3
Eläkesaamiset	6,0	2,0	200	7,4
Rahoitusleasingsaamiset	3,1	3,5	-11	3,5
Muut korolliset saamiset	0,0	0,4	-100	0,3
Versaamiset	16,1	12,8	26	11,0
Rahavarat	51,3	93,2	-45	56,7
Lyhytaikaiset varat yhteensä	473,2	496,1	-5	469,2
Varat yhteensä	1 071,3	1 048,7	2	1 074,5
Osakepääoma, ylikurssirahasto ja muut rahastot	119,8	120,4	0	120,0
Kertyneet voittovarot	293,4	297,3	-1	368,1
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	413,2	417,7	-1	488,1
Määräysvallattomien osuus	-	-	-	-
Oma pääoma yhteensä	413,2	417,7	-1	488,1
Lainat	103,7	104,4	-1	103,8
Laskennalliset verovelat	33,9	27,2	25	34,9
Varaukset	5,1	6,6	-23	5,4
Eläkevelvoitteet	13,8	20,3	-32	13,9
Muut pitkäaikaiset velat	0,8	0,5	60	0,2
Pitkäaikaiset velat yhteensä	157,3	159,0	-1	158,2
Ostovelat ja muut velat	360,7	350,4	3	344,6
Verovelat	7,4	9,9	-25	3,5
Varaukset	16,0	12,1	32	11,5
Lainat	116,7	99,6	17	68,6
Lyhytaikaiset velat yhteensä	500,8	472,0	6	428,2
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 071,3	1 048,7	2	1 074,5

Nettokäyttöpääoma taseessa, milj. euroa

	2017 30.6.	2016 30.6.	Muutos %	2017 31.3.	2016 31.12.
Myyntisaamiset	265,3	265,8	0	263,7	282,4
Muut käyttöpääomasaamiset	131,5	117,8	12	130,9	107,9
Käyttöpääomasaamiset taseen varoissa	396,8	383,6	3	394,6	390,3
Ostovelat	98,2	88,8	11	95,9	96,3
Henkilöstöön liittyvät velat	151,3	144,9	4	159,0	137,6
Varaukset	21,1	18,7	13	24,1	16,9
Muut käyttöpääomavelat	105,0	111,0	-5	125,3	100,3
Käyttöpääomavelat taseen veloissa	375,6	363,4	3	404,3	351,1
Nettokäyttöpääoma taseessa	21,2	20,2	5	-9,7	39,2

Rahavirtalaskelma, milj. euroa

	2017 4-6	2016 4-6	2017 1-3	2017 1-6	2016 1-6	2016 1-12
Liiketoiminnan rahavirta						
Tilikauden voitto	21,0	24,2	15,7	36,7	45,7	107,2
Oikaisut						
Poistot ja arvonalentumiset	13,6	13,1	13,7	27,3	26,4	53,9
Osakeperusteiset maksut	0,6	-0,2	0,4	1,0	0,5	1,3
Käyttöomaisuuden ja osakkeiden myyntivoitot ja -tappiot	-0,1	0,1	0,0	-0,1	0,1	0,1
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten voitosta	-0,7	-0,9	-0,7	-1,4	-1,3	-3,2
Muut oikaisut	0,0	-2,6	-0,5	-0,5	-2,0	-7,7
Rahoituskulut, netto	0,6	1,6	1,0	1,6	2,2	4,0
Tuloverot	6,6	6,5	5,2	11,8	12,7	29,6
Nettokäyttöpääoman muutos	-36,0	-47,3	47,2	11,2	-29,5	-51,6
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	5,6	-5,5	82,0	87,6	54,8	133,6
Maksetut liiketoiminnan rahoituserät, netto	-5,6	-2,0	0,6	-5,0	-2,8	-2,6
Saadut osingot pääomaosuusmenetelmällä yhdistellyistä sijoituksista	-	-	3,5	3,5	3,8	3,8
Maksetut välittömät verot	-6,1	-6,2	-6,4	-12,5	-22,6	-37,6
Liiketoiminnan rahavirta	-6,1	-13,7	79,7	73,6	33,2	97,2
Investointien rahavirta						
Konserniyritysten ja liiketoimintojen hankinnasta johtuva nettorahavirta	-	-0,4	-0,4	-0,4	-1,8	-32,3
Muut käyttöomaisuusinvestoinnit	-16,9	-11,9	-9,3	-26,2	-21,3	-61,7
Konserniyritysten ja liiketoimintojen myynnistä johtuva nettorahavirta	-	-	-	-	-	0,0
Käyttöomaisuusmyynnit	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1
Lainasaamisten muutos	1,3	0,4	0,1	1,4	1,1	2,5
Investointien rahavirta	-15,4	-11,9	-9,6	-25,0	-22,0	-91,4
Rahoituksen rahavirta						
Maksetut osingot	-101,0	-99,3	-	-101,0	-99,3	-99,3
Käytetyt optiot	-	0,8	-	-	0,8	0,8
Rahoitusleasingvelkojen maksut	-0,3	-0,3	-0,3	-0,6	-0,6	-1,3
Korollisten velkojen muutos	95,3	72,9	-51,4	43,9	26,5	-4,4
Rahoituksen rahavirta	-6,0	-25,9	-51,7	-57,7	-72,6	-104,2
Rahavarojen muutos	-27,5	-51,5	18,4	-9,1	-61,4	-98,4
Rahavarat kauden alussa	76,9	144,6	56,7	56,7	156,2	156,2
Kurssierojen vaikutukset rahavaroihin	1,9	0,1	1,8	3,7	-1,6	-1,1
Rahavarojen muutos	-27,5	-51,5	18,4	-9,1	-61,4	-98,4
Rahavarat kauden lopussa	51,3	93,2	76,9	51,3	93,2	56,7

Laskelma oman pääoman muutoksista, milj. euroa

	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma								Mää-	Oma	
	Osa- ke- pää- oma	Yli- kurssi- rahas- to ja muut rahas- tot	Osake- anti optio- oikeuk- silla	Omat osak- keet	Muun- to- erot	Raha- virran suo- jauk- set	Sijoi- tetun va- paan oman pää- oman rahas- to	Kerty- neet voitto- varat	osuus	pää- oma yht.	
31.12.2015	76,6	44,6	0,0	-11,6	-49,2	0,2	12,1	410,1	482,8	0,1	482,9
Tilikauden laaja tulos											
Tilikauden voitto								45,7	45,7	0,0	45,7
Muut laajan tuloksen erät											
Etuuspohjaisista eläkevelvoitteista johtuva vakuutusmatemaattinen tappio (verojen jälkeen)								-7,6	-7,6		-7,6
Muuntoerot		-0,8			-3,8			0,2	-4,4		-4,4
Rahavirran suojaukset (verojen jälkeen)						-0,2			-0,2		-0,2
Muut muutokset								-0,4	-0,4		-0,4
Laaja tulos		-0,8			-3,8	-0,2		37,9	33,1	0,0	33,1
Liiketoimet omistajien kanssa											
Omaan pääomaan kirjatut osakeperusteiset maksut								0,4	0,4		0,4
Osingonjako								-99,4	-99,4		-99,4
Osakkeiden merkintä optio-oikeuksilla			0,0				0,7		0,7		0,7
Määräysvallattomien omistajien osuus								0,1	0,1	-0,1	0,0
Liiketoimet omistajien kanssa yht.	0,0	0,0	0,0				0,7	-98,9	-98,2	-0,1	-98,3
Pääomaosuusmenetelmällä yhdistettyjen sijoitusten vaikutus											
								0,0	0,0		0,0
30.6.2016	76,6	43,8	0,0	-11,6	-53,0	0,0	12,8	349,1	417,7	0,0	417,7

Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma										Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yht.	
	Osa-ke-pää-oma	Yli-kurssi-rahasto ja muut rahastot	Osake-anti optio-oikeuk-silla	Omat osak-keet	Muun-to-erot	Raha-virran suo-jauk-set	Sijoi-tetun va-paan oman pää-oman rahas-to	Kerty-neet voitto-varat	Yht.			
31.12.2016	76,6	43,4	0,0	-11,6	-52,3	-	12,8	419,2	488,1	-	488,1	
Tiliikauden laaja tulos												
Tiliikauden voitto								36,7	36,7	-	36,7	
Muut laajan tuloksen erät												
Etuuspohjaisista eläkevelvoitteista johtuva vakuutusmatemaattinen tappio (verojen jälkeen)								-1,5	-1,5		-1,5	
Muuntoerot		-0,2			-13,6			3,8	-10,0		-10,0	
Rahavirran suojaukset (verojen jälkeen)									-		-	
Laaja tulos		-0,2			-13,6			39,0	25,2	-	25,2	
Liiketoimet omistajien kanssa												
Omaan pääomaan kirjatut osakeperusteiset maksut								0,9	0,9		0,9	
Osingonjako								-101,0	-101,0		-101,0	
Määräysvallattomien omistajien osuus									-		-	
Liiketoimet omistajien kanssa yht.	0,0	0,0	0,0					0,0	-100,1	-100,1	-	-100,1
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten vaikutus												
								0,0	0,0		0,0	
30.6.2017	76,6	43,2	0,0	-11,6	-65,9	-	12,8	358,1	413,2	-	413,2	

Segmentti-informaatio

Asiakasmyynti palvelualueittain, milj. euroa

	2017	2016	Muutos	2017	2016	Muutos	2016
	4-6	4-6	%	1-6	1-6	%	1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	194	196	-1	392	386	2	762
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	38	37	2	77	72	7	139
Toimialaratkaisut	122	117	4	247	231	7	475
Tuotekehityspalvelut	31	31	3	63	60	6	117
Konserni yhteensä	386	381	1	779	748	4	1 493

Segmenttien välistä sisäistä myyntiä ei esiinny, koska johdon raportoinnissa myyntituotot ja -kulut kirjataan suoraan kyseisille asiakasprojekteille.

Asiakasmyynti maittain, milj. euroa

	2017	2016	Muutos	2017	2016	Muutos	Osuus	2016	Osuus
	4-6	4-6	%	1-6	1-6	%	%	1-12	%
Suomi	172	173	-1	345	339	2	44	674	45
Ruotsi	148	146	1	299	286	4	38	566	38
Norja	41	39	4	84	77	10	11	159	11
Muut	26	23	12	51	47	9	7	94	6
Konserni yhteensä	386	381	1	779	748	4	100	1 493	100

Suomessa IT-palvelut alenivat 0,6 % vuoden 2017 toisella neljänneksellä ja kasvoivat 1,8 % kuluneen kuuden kuukauden aikana.

Ruotsissa myynti kasvoi toisella neljänneksellä 5,4 % ja kuluneen kuuden kuukauden aikana 7,5 % paikallisissa valuutoissa. IT-palvelut kasvoivat toisella neljänneksellä 5,8 % ja kuluneen kuuden kuukauden aikana 7,6 % paikallisissa valuutoissa.

Norjassa kasvu paikallisissa valuutoissa oli 4,3 % toisella neljänneksellä ja 7,3 % kuluneen kuuden kuukauden aikana.

Asiakasmyynti toimialaryhmittäin, milj. euroa

	2017	2016	Muutos	2017	2016	Muutos	2016
	4-6	4-6	%	1-6	1-6	%	1-12
Finanssipalvelut	97	93	4	193	181	6	370
Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi	127	120	5	254	238	7	479
Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut	132	138	-5	270	270	0	527
Tuotekehityspalvelut	31	31	3	63	60	6	117
Konserni yhteensä	386	381	1	779	748	4	1 493

Asiakasmyynti tietoliikenne-toimialalle oli 119 (121) milj. euroa tammi-kesäkuussa.

Miltään yksittäiseltä ulkopuoliselta asiakkaalta tammi-kesäkuussa 2017 tai 2016 kertynyt liikevaihto ei ylittänyt 10 % koko konsernin liikevaihdosta.

Liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, milj. euroa

	2017	2016	Muutos	2017	2016	Muutos	2016
	4-6	4-6	%	1-6	1-6	%	1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	20,5	20,9	-1,9	35,0	38,6	-9,4	89,0
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	2,6	1,2	118,2	4,8	2,3	110,7	4,1
Toimialaratkaisut	9,3	11,1	-16,2	15,6	22,6	-31,0	55,2
Tuotekehityspalvelut	2,4	3,3	-26,9	6,6	5,9	11,7	10,9
Tukitoiminnot ja globaali johto	-6,6	-4,2	-58,8	-11,9	-8,8	-35,3	-18,5
Liikevoitto (EBIT)	28,2	32,3	-12,7	50,1	60,6	-17,3	140,8

Liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, %

	2017	2016	Muutos	2017	2016	Muutos	2016
	4-6	4-6	%-yks	1-6	1-6	%-yks	1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	10,5	10,6	-0,1	8,9	10,0	-1,1	11,7
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	7,0	3,3	3,7	6,3	3,2	3,1	3,0
Toimialaratkaisut	7,6	9,5	-1,9	6,3	9,8	-3,5	11,6
Tuotekehityspalvelut	7,6	10,7	-3,1	10,4	9,9	0,5	9,3
Liikevoitto (EBIT)	7,3	8,5	-1,2	6,4	8,1	-1,7	9,4

Oikaistu liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, milj. euroa

	2017	2016	Muutos	2017	2016	Muutos	2016
	4-6	4-6	%	1-6	1-6	%	1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	23,1	21,3	8,7	44,6	40,6	9,8	92,4
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	1,5	1,2	24,3	4,3	2,5	71,2	1,7
Toimialaratkaisut	11,0	12,8	-14,2	20,9	24,5	-14,8	59,2
Tuotekehityspalvelut	2,6	3,4	-23,2	6,9	5,8	19,0	11,1
Tukitoiminnot ja globaali johto	-2,6	-2,8	7,9	-5,8	-6,2	7,1	-12,2
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	35,6	35,8	-0,6	71,0	67,3	5,5	152,2

Oikaistu liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, %

	2017	2016	Muutos	2017	2016	Muutos	2016
	4-6	4-6	%-yks	1-6	1-6	%-yks	1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	11,9	10,8	1,1	11,4	10,5	0,9	12,1
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	4,0	3,3	0,7	5,6	3,5	2,1	1,2
Toimialaratkaisut	9,0	10,9	-1,9	8,5	10,6	-2,2	12,5
Tuotekehityspalvelut	8,3	11,1	-2,8	10,9	9,8	1,2	9,4
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	9,2	9,4	-0,2	9,1	9,0	0,1	10,2

Henkilöstö palvelualueittain

	Kauden lopussa			Keskimäärin			
	2017	Muutos	Osuus	2016	2016	2017	2016
	1-6	%	%	1-6	1-12	1-6	1-6
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	6 096	-1	44	6 170	6 338	6 196	6 020
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	1 381	1	10	1 364	1 376	1 401	1 352
Toimialaratkaisut	4 022	7	29	3 742	4 024	4 016	3 711
Tuotekehityspalvelut	1 388	18	10	1 178	1 243	1 330	1 222
Palvelualueet yhteensä	12 886	3	94	12 454	12 981	12 942	12 305
Toimialaryhmät	253	-12	2	288	260	257	279
Tukitoiminnot ja globaali johto	614	-4	4	639	635	622	645
Konserni yhteensä	13 754	3	100	13 381	13 876	13 821	13 229

Henkilöstö maittain

	Kauden lopussa			Keskimäärin			
	2017	Change	Osuus	2016	2016	2017	2016
	1-6	%	%	1-6	1-12	1-6	1-6
Suomi	3 369	-6	24	3 594	3 552	3 449	3 595
Ruotsi	2 706	7	20	2 535	2 698	2 710	2 517
Intia	2 489	3	18	2 419	2 503	2 488	2 319
Tšekin tasavalta	2 233	6	16	2 117	2 247	2 246	2 068
Latvia	630	-5	5	663	649	634	670
Norja	601	2	4	591	636	616	601
Puola	460	25	3	368	413	441	393
Kiina	385	44	3	267	305	346	264
Viro	286	10	2	259	280	292	235
Itävalta	134	3	1	129	138	135	125
Liettua	94	-18	1	114	99	97	117
Muut	367	13	3	325	357	367	326
Konserni yhteensä	13 754	3	100	13 381	13 876	13 821	13 229
Onshore-maat	7 021	-1	51	7 060	7 233	7 121	7 048
Offshore-maat	6 733	7	49	6 321	6 643	6 700	6 181
Konserni yhteensä	13 754	3	100	13 381	13 876	13 821	13 229

Pitkäaikaiset varat maittain, milj. euroa

	2017	2016	Muutos	2016
	30.6.	30.6.	%	31.12.
Suomi	90,4	77,2	17	85,9
Ruotsi	37,9	24,1	57	39,3
Norja	13,6	12,8	6	15,4
Muut	5,7	4,4	29	5,7
Pitkäaikaiset varat yhteensä	147,6	118,5	25	146,4

Liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille, jotka sisältävät useita maita, ja siksi yllä olevat maittain esitetyt pitkäaikaiset varat eivät sisällä liikearvoa.

Poistot palvelualueittain, milj. euroa

	2017	2016	Muutos	2017	2016	Muutos	2016
	4-6	4-6	%	1-6	1-6	%	1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	8,1	8,7	-7	16,5	17,7	-7	35,2
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	0,0	0,0	20	0,0	0,0	109	0,1
Toimialaratkaisut	0,2	0,2	2	0,5	0,4	37	0,8
Tuotekehityspalvelut	0,0	0,0	-20	0,1	0,0	-	0,0
Tukitoiminnot ja globaali johto	1,4	0,8	69	2,7	1,7	58	3,7
Konserni yhteensä	9,7	9,8	0	19,8	19,8	0	39,8

Yritys- ja liiketoimintahankinnoista tulevien allokoitujen aineettomien hyödykkeiden poistot palvelualueittain, milj. euroa

	2017	2016	Muutos	2017	2016	Muutos	2016
	4-6	4-6	%	1-6	1-6	%	1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	-	-	-	-	-	-	-
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	0,1	0,1	-2	0,2	0,2	-1	0,4
Toimialaratkaisut	0,9	0,6	57	1,9	1,2	59	2,8
Tuotekehityspalvelut	-	-	-	-	-	-	-
Tukitoiminnot ja globaali johto	-	-	-	-	-	-	-
Konserni yhteensä	1,0	0,7	48	2,1	1,4	50	3,3

Muiden aineettomien hyödykkeiden poistot palvelualueittain, milj. euroa

	2017	2016	Muutos	2017	2016	Muutos	2016
	4-6	4-6	%	1-6	1-6	%	1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	2,1	2,2	-3	4,3	4,4	-2	8,9
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	-	-	-	-	-	-	0,1
Toimialaratkaisut	0,1	-	-	0,3	0,1	406	0,2
Tuotekehityspalvelut	-	-	-	-	-	-	0,0
Tukitoiminnot ja globaali johto	0,5	0,4	43	0,8	0,8	2	1,6
Konserni yhteensä	2,8	2,6	8	5,4	5,3	4	10,8

Vakuudet ja vastuusitoumukset, milj. euroa

	2017 30.6.	2016 31.12.
Omasta velasta		
Takaukset		
Toimitustakaukset	1,3	4,0
Vuokratakaukset	8,8	8,9
Muut	1,3	1,5
Muut omat vastuut		
Yhden vuoden kuluessa maksettavat vuokravastuut	39,1	39,7
1–5 vuoden kuluttua maksettavat vuokravastuut	91,7	95,3
5 vuoden jälkeen maksettavat vuokravastuut	27,6	31,4
Yhden vuoden kuluessa maksettavat leasingvastuut	8,0	8,3
1–5 vuoden kuluttua maksettavat leasingvastuut	8,4	8,1
5 vuoden jälkeen maksettavat leasingvastuut	0,4	0,6
Ostositoumukset	14,6	6,2
Muut	2,0	-
Yhteisyritysten puolesta	-	-
Muiden puolesta		
Takaukset	0,1	0,1

Johdannaiset, milj. euroa

Johdannaissopimusten nimellisarvot

Sisältää bruttomääräiset nimellisarvot kaikista sopimuksista, jotka eivät ole vielä eräänntyneet tai joita ei ole suljettu. Avoinna oleva nimellisarvo ei välttämättä mittaa tai osoita markkinariskiä, sillä joidenkin sopimusten riski voi olla tasapainotettu toisilla sopimuksilla.

	2017 30.6.	2016 31.12.
Valuuttatermiinisopimukset	211,7	198,7
Sähköfutuurisopimukset	0,4	0,5

Johdannaisten käyvät arvot

	2017 30.6.	2016 31.12.
Johdannaissopimusten nettomääräiset käyvät arvot		
Valuuttatermiinisopimukset	-0,3	1,2
Sähköfutuurisopimukset	0,0	0,1

Johdannaissopimuksia on käytetty vain taloudelliseen suojaukseen.

	2017 30.6.	2016 31.12.
Johdannaissopimusten käyvät positiiviset arvot, brutto		
Valuuttatermiinisopimukset	1,3	2,3
Sähköfutuurisopimukset	0,0	0,1

	2017 30.6.	2016 31.12.
Johdannaissopimusten käyvät negatiiviset arvot, brutto		
Valuuttatermiinisopimukset	-1,6	-1,1
Sähköfutuurisopimukset	0,0	0,0

Valuuttajohdannaisten käyvät arvot on laskettu käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja ja korkonoteerauksia.

Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat ja -velat**Milj. euroa**

30.6.2017	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Johdannaiset	-	1,3	-	1,3
Myytävissä olevat rahoitusvarat	-	-	0,7	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Johdannaiset	-	-1,6	-	-1,6

Milj. euroa

31.12.2016	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Johdannaiset	-	2,4	-	2,4
Myytävissä olevat rahoitusvarat	-	-	0,7	0,7
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Johdannaiset	-	-1,1	-	-1,1

Myytävissä olevien rahoitusvarojen käypä arvo perustuu alkuperäiseen hankintahetken arvoon. Käypää arvoa ei voida riittävän hyvin arvioida luotettavan jälleennyntihinnan puuttuessa.

Luvut vuosineljänneksittäin

Tunnusluvut

	2017 4-6	2017 1-3	2016 10-12	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3
Voitto/osake, euroa						
Laimentamaton	0,28	0,21	0,46	0,37	0,33	0,29
Laimennusvaikutuksella oikaistu	0,28	0,21	0,46	0,37	0,33	0,29
Oma pääoma/osake, euroa	5,60	5,44	6,62	6,05	5,67	5,46
Oman pääoman tuotto-%, liukuva 12 kk	23,6	25,3	22,1	24,4	26,2	25,7
Sijoitetun pääoman tuotto-%, liukuva 12 kk	21,0	25,8	21,6	22,6	25,9	27,2
Omavaraisuusaste, %	40,6	39,2	47,3	44,4	42,2	38,9
Korollinen nettovelka, milj. euroa	164,6	38,0	109,7	136,4	103,3	-21,3
Nettovelkaantumisaste, %	39,8	9,5	22,5	30,6	24,7	-5,3
Käyttöomaisuusinvestoinnit, milj. euroa	21,0	9,3	24,4	16,0	11,8	9,4
Yrityshankinnat, milj. euroa	-	-	0,3	37,3	-	-

Tuloslaskelma, milj. euroa

	2017 4-6	2017 1-3	2016 10-12	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3
Liikevaihto	385,5	393,2	403,6	340,5	381,0	367,5
Liiketoiminnan muut tuotot	4,3	3,1	7,6	5,2	2,8	4,2
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-223,9	-239,8	-216,2	-183,1	-213,8	-214,0
Poistot ja arvonalentumiset	-13,6	-13,7	-13,9	-13,6	-13,1	-13,3
Liiketoiminnan muut kulut	-124,8	-121,6	-137,1	-114,7	-125,5	-116,5
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten voitosta	0,7	0,7	1,1	0,8	0,9	0,4
Liikevoitto (EBIT)	28,2	21,9	45,1	35,1	32,3	28,3
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,6	-1,0	-0,8	-1,0	-1,6	-0,6
Tulos ennen veroja	27,6	20,9	44,3	34,1	30,7	27,7
Tuloverot	-6,6	-5,2	-10,1	-6,8	-6,5	-6,2
Tilikauden voitto	21,0	15,7	34,2	27,3	24,2	21,5

Tase, milj. euroa

	2017 30.6.	2017 31.3.	2016 31.12.	2016 30.9.	2016 30.6.	2016 31.3.
Liikearvo	405,0	409,5	409,7	414,0	383,5	385,2
Muut aineettomat hyödykkeet	50,5	47,3	52,3	50,0	39,5	40,1
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	97,1	94,1	94,0	79,7	79,0	79,9
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä käsitellyissä sijoituskohteissa	14,4	13,8	16,5	15,4	14,6	13,7
Muut pitkäaikaiset varat	31,1	32,2	32,8	37,1	36,0	37,1
Pitkäaikaiset varat yhteensä	598,1	596,9	605,3	596,2	552,6	556,0
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset varat	421,9	417,4	412,5	389,6	402,9	403,9
Rahavarat	51,3	76,9	56,7	71,7	93,2	144,6
Lyhytaikaiset varat yhteensä	473,2	494,3	469,2	461,3	496,1	548,5
Varat yhteensä	1 071,3	1 091,2	1 074,5	1 057,5	1 048,7	1 104,5
Oma pääoma yhteensä	413,2	401,1	488,1	446,2	417,7	401,7
Pitkäaikaiset lainat	103,7	104,0	103,8	104,1	104,4	104,7
Muut pitkäaikaiset velat	53,6	55,3	54,4	56,4	54,6	53,0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	157,3	159,3	158,2	160,5	159,0	157,7
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	368,1	495,8	348,1	330,9	360,3	500,3
Varaukset	16,0	18,3	11,5	9,1	12,1	18,2
Lyhytaikaiset lainat	116,7	16,7	68,6	110,8	99,6	26,6
Lyhytaikaiset velat yhteensä	500,8	530,8	428,2	450,8	472,0	545,1
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 071,3	1 091,2	1 074,5	1 057,5	1 048,7	1 104,5

Rahavirtalaskelma, milj. euroa

	2017 4-6	2017 1-3	2016 10-12	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3
Liiketoiminnan rahavirta						
Tilikauden voitto	21,0	15,7	34,2	27,3	24,2	21,5
Oikaisut	20,6	19,1	19,4	20,0	17,6	21,0
Nettokäyttöpääoman muutos	-36,0	47,2	4,4	-26,5	-47,3	17,8
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	5,6	82,0	58,0	20,8	-5,5	60,3
Maksetut liiketoiminnan rahoituserät, netto	-5,6	0,6	1,1	-0,9	-2,0	-0,8
Saadut osingot pääomaosuusmenetelmällä yhdistellyistä sijoituksista	-	3,5	-	-	-	3,8
Maksetut välittömät verot	-6,1	-6,4	-8,9	-6,1	-6,2	-16,4
Liiketoiminnan rahavirta	-6,1	79,7	50,2	13,8	-13,7	46,9
Investointien rahavirta	-15,4	-9,6	-23,6	-45,8	-11,9	-10,1
Rahoituksen rahavirta	-6,0	-51,7	-42,5	10,9	-25,9	-46,7
Rahavarojen muutos	-27,5	18,4	-15,9	-21,1	-51,5	-9,9
Rahavarat kauden alussa	76,9	56,7	71,7	93,2	144,6	156,2
Kurssierojen vaikutukset rahavaroihin	1,9	1,8	0,9	-0,4	0,1	-1,7
Rahavarojen muutos	-27,5	18,4	-15,9	-21,1	-51,5	-9,9
Rahavarat kauden lopussa	51,3	76,9	56,7	71,7	93,2	144,6

Segmenttiluvut vuosineljänneksittäin

Asiakasmyynti palvelualueittain, milj. euroa

	2017 4-6	2017 1-3	2016 10-12	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	194	198	197	179	196	190
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	38	39	38	30	37	35
Toimialaratkaisut	122	125	138	106	117	113
Tuotekehityspalvelut	31	32	31	26	31	29
Konserni yhteensä	386	393	404	341	381	367

Asiakasmyynti toimialaryhmittäin, milj. euroa

	2017 4-6	2017 1-3	2016 10-12	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3
Finanssipalvelut	97	96	101	88	93	88
Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi	127	128	135	106	120	118
Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut	132	138	137	121	138	132
Tuotekehityspalvelut	31	32	31	26	31	29
Konserni yhteensä	386	393	404	341	381	367

Liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, milj. euroa

	2017 4-6	2017 1-3	2016 10-12	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	20,5	14,5	26,2	24,2	20,9	17,7
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	2,6	2,2	2,0	-0,2	1,2	1,1
Toimialaratkaisut	9,3	6,3	19,7	13,0	11,1	11,5
Tuotekehityspalvelut	2,4	4,2	3,3	1,7	3,3	2,6
Tukitoiminnot ja globaali johto	-6,6	-5,3	-6,2	-3,5	-4,2	-4,6
Liikevoitto (EBIT)	28,2	21,9	45,1	35,1	32,3	28,3

Liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, %

	2017 4-6	2017 1-3	2016 10-12	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	10,5	7,3	13,3	13,5	10,6	9,4
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	7,0	5,7	5,3	-0,6	3,3	3,2
Toimialaratkaisut	7,6	5,0	14,3	12,3	9,5	10,1
Tuotekehityspalvelut	7,6	13,1	10,6	6,4	10,7	9,0
Liikevoitto (EBIT)	7,3	5,6	11,2	10,3	8,5	7,7

Oikaistu liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, milj. euroa

	2017 4-6	2017 1-3	2016 10-12	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	23,1	21,5	27,7	24,0	21,3	19,4
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	1,5	2,8	0,7	-1,5	1,2	1,3
Toimialaratkaisut	11,0	9,9	21,5	13,2	12,8	11,7
Tuotekehityspalvelut	2,6	4,3	3,5	1,7	3,4	2,4
Tukitoiminnot ja globaali johto	-2,6	-3,1	-4,0	-2,0	-2,8	-3,4
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	35,6	35,4	49,5	35,4	35,8	31,5

Oikaistu liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, %

	2017 4-6	2017 1-3	2016 10-12	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	11,9	10,9	14,1	13,4	10,8	10,2
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	4,0	7,1	1,8	-4,9	3,3	3,7
Toimialaratkaisut	9,0	8,0	15,5	12,5	10,9	10,4
Tuotekehityspalvelut	8,3	13,6	11,3	6,5	11,1	8,4
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	9,2	9,0	12,3	10,4	9,4	8,6

Suurimmat osakkeenomistajat 30.6.2017

	Osakkeet	%
1 Cevian Capital *)	11 066 684	14,9
2 Solidium Oy	7 415 418	10,0
3 Silchester International Investors LLP **)	7 401 027	10,0
4 Swedbank Robur rahastot	1 860 655	2,5
5 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 682 598	2,3
6 Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	838 648	1,1
7 Valtion Eläkerahasto	773 000	1,0
8 Svenska litteratursällskapet i Finland r.f.	541 345	0,7
9 OP-Suomi Pienyhtiöt rahasto	450 736	0,6
10 Tieto Oyj	386 127	0,5
10 suurinta osakkeenomistajaa	32 416 238	43,7
- joista hallintarekisteröityjä	20 328 366	27,4
Hallintarekisteröidyt	14 465 350	19,5
Muut	27 227 664	36,7
Yhteensä	74 109 252	100,0

Perustuu Euroclear Finland Oy:n ja Euroclear Sweden AB:n omistajarekistereihin.

*) Euroclear Finland Oy:n rekisterin mukaan Cevian Capitalin omistus 31.3.2017 oli 11 066 684 osaketta, mikä vastaa 14,9 % yhtiön osakkeista ja äänivallasta.

**) Silchester International Investors LLP ilmoitti 23.6.2015, että sen omistus Tieto Oyj:ssä on 7 401 027 osaketta, mikä vastaa 10,0 % yhtiön osakkeista ja äänivallasta.

Lisätietoja:

Lasse Heinonen, talousjohtaja, puh. 020 726 6329, 050 393 4950, [lasse.heinonen \(at\) tieto.com](mailto:lasse.heinonen@tieto.com)

Tanja Lounevirta, sijoittajasuhdejohtaja, puh. 020 727 1725, 050 321 7510, [tanja.lounevirta \(at\) tieto.com](mailto:tanja.lounevirta@tieto.com)

Puhelinkonferenssi analyytikoille ja toimittajille järjestetään perjantaina 21. heinäkuuta 2017 klo 10.00 Suomen aikaa. Analytiikot ja media voivat osallistua tilaisuuteen myös Tiedon toimitiloissa Espoossa, osoite Keilahdentie 2-4.

Tuloksen esittelevät toimitusjohtaja Kimmo Alkio ja talousjohtaja Lasse Heinonen. **Esittelyä** voi seurata **Tiedon internetsivuilla**. Tätä varten osallistujat tarvitsevat Adobe Flash version 10.1.0 tai uudemman. Puhelinkonferenssin yhteystiedot ovat seuraavat:

Suomi: +358 (0)9 7479 0361
Ruotsi: +46 (0)8 5033 6574
Iso-Britannia: +44 (0)330 336 9105
USA: +1 719 457 1036
Osallistujakoodi: 4404154

Varmistaaksesenne yhteyden puhelinneuvotteluun pyydämme ystävällisesti soittamaan muutamaa minuuttia ennen tiedotustilaisuuden alkua. Tallenne tilaisuudesta on katsottavissa kokouksen jälkeen.

Konsernin tulostiedotteet julkaistaan suomeksi ja englanniksi.

TIETO OYJ

JAKELU
NASDAQ Helsinki
Keskeiset tiedotusvälineet

Tieto hyödyntää datakeskeisen maailman mahdollisuudet ja tuottaa niiden avulla arvoa yksilöille, organisaatioille ja yhteiskunnalle. Tavoittemme on olla asiakkaillemme paras kumppani liiketoiminnan uudistamisessa. Ohjelmisto- ja palveluosaamisemme lisäksi hyödynnämme vahvasti yhdessä innovoinnin ja ekosysteemien mahdollisuudet.

Tiedon pääkonttori sijaitsee Espoossa. Yrityksen palveluksessa työskentelee yli 13 000 ammattilaista lähes 20 maassa. Tiedon liikevaihto on noin 1,5 miljardia euroa. Yhtiön osakkeet on listattu NASDAQ:ssa Helsingissä ja Tukholmassa. www.tieto.fi

Tieto Oyj

Y-tunnus 0101138-5

Keilahdentie 2-4
PL 2
02101 ESPOO, FINLAND
Puh +358 207 2010
Kotipaikka: Espoo

E-mail: [ir \(at\) tieto.com](mailto:ir@tieto.com)
www.tieto.com

